Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◎ № 208 (6. 697) ◎ 1988 йил 10 сентябрь, шанба ◎ Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◎ «Правда» журналистлари ва авторлар активининг ўз газетхонлари билан анъанавий кузги учрашувлари бошланди. Бу йилги дастлабки ана шундай учрашувлар область маркази — Кировнинг энг йирик саноат корхоналарида, шунингдек Нововятск, Кирово-Чепецк, Слободск шаҳарларининг меҳнат коллективларида бўлиб ўтди. Редакция топшириғи билан ана шу учрашувларда иштирок этган Виктор Гришин бугун "Газетхон—газета: мулоқот давом этмоқда» сарлавҳали мақолада нималар ҳақида суҳбат бўлгани тўғрисида ҳикоя қилади.

◎ «Пиночет диктатураси суднинг қора курсисида» — газета мухбири В. Листовнинг Чили халқи граждан ва сиёсий ҳуқуқларининг тикланиши учун Халқаро конференция иш бошлаган Мексиканинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри — Гвадалахарадан берган хабари ана шундай номланади.

◎ «Правда» газетасида шунингдек, район партия комитетининг биринчи секретари нима учун истеъфога чиққанлиги ҳақида ҳикоя қилувчи «Биздан байроқни олинг» сарлавҳали, харидорлар ҳуқуқини кимлар ҳимоя қилиш зарурлиги ҳақида ҳикоя қилувчи «Ҳимоя қилиш ҳуқуқисиз» сарлавҳали мақолалар эълон қилинган.

◎ «Известия» газетасининг биринчи ва иккинчи саҳифаларида берилган «Янгиликлар панорамаси» туркум материалларда нарх-навога доир, Афғонистонда хизмат қилган жангчиларга янги имтиёзларга доир ва бошқа янгиликлар билан танишишингиз мумкин.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

◎ **БОНН.** Германия Федератив Республикасида Бундесвер ва НАТО мамлакатлари ҳарбий самолётларининг мамлакат осмон бўшлиғида пастлаб учишига қарши норозиликлар кенгаймоқда. Саар ўлкасининг ландтаги федерал маъмурларидан бундай учишларни тақиқлашни талаб қилувчи резолюция қабул қилди. Ўлка парламентидаги барча партияларнинг, шу жумладан Германия Социал-демократик партияси, Христиан демократик иттифоқи ва Эркин демократик партиянинг депутатлари шу резолюцияни ёқлаб овоз бердилар. Айни вақтда ландтаг Американинг «Ф-16» самолётлари жуда кўп аварияга учраётганлиги сабабли тўла-тўкис аниқланмагунча мана шу жанговар самолётларнинг ҳамма учишларини тақиқлаб қўйишни талаб қилди.

◎ НЬЮ-ЙОРК. АҚШ президенти лавозимига кўрсатилган номзодлар — республикачи Жорж Буш билан демократ Майкл Дукакис ўртасида дастлабки мунозаралар 25 сентябрь куни Шимолий Каролина штатидаги Уинстон - Сейлем шаҳрида жойлашган Форест университети залида бўлади. Иккала номзоднинг сайловолди кампанияси раҳбарлари пайшанба буни Вашингтонда юзма-юз учрашганидан кейин шу нарса эълон қилинади.

Келишиб олинган сана тахминий тусдадир. Республикачилар билан демократлар ўртасида 13 ёки 14 октябрда ўтказиладиган иккинчи мунозара ҳақида ҳам дастлабки келишувга эришилди, мана шуниси охирги мунозара бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Дукакис Буш лагерида тўртта мунозара ўтказишга розилик беришни талаб қилган эди. Ўтган ҳафтада республикачиларнинг номзоди ўзининг демократ рақиби билан икки мартадан ортиқ учрашмаслигини айтди.

XIX Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

ЖОНКУЯРЛИК

Тошкент тўқимачилик комбинати иккинчи йигирув фабрикаси тараш цехи коллективи айни кунларда Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорларини амалга ошириш учун астойдил курашмоқда. Давлат план-топшириқларини бажариш коллектив олдидаги муҳим вазифадир. Цех бир неча йилдан буён юқори натижаларга эришиб келмоқда. Цехда нормани бажармаслик ҳолларига барҳам берилган. Тараш машиналари операторларининг ўртача иш кўрсаткичи 105 процентни ташкил этади. Цех коллективи «Ёш ишчига— мураббий марраси» ҳаракатини қизғин қўллаб-қувватламоқда. 15 илғор ишчи 17 ёш ишчини ўз оталиғига олиб, уларга касб сирларини ўргатмоқда. Илғор тажриба эгалари Д. Мархадаева, М. Ғозиев, В. В. Поськина, М. Раҳмонов, И. Гуревлар кўзга кўринган мураббийлардир.

Цехнинг барча ишчилари коллективлараро социалистик мусобақада актив иштирок этишмоқда. Цехда 2 та бригада хўжалик ҳисоби методида меҳнат қилмоқда.

Бригадалар И. Гурев ва Н. Яхшиевлар етакчилик қилаётган ишчиларнинг умумий иш учун жонкуярлиги хўжалик юритишда самарали натижаларга эришиши мумкинлигини амалда исботлади. Бугун коллективнинг ҳамма аъзолари умумий ишдан манфаатдор. Илгари интизомсиз кишиларга нисбатан фақат цех бошлиғи ва смена мастерлари чора кўришган бўлса, бугун бундай лоқайд кимсалар бригада советида муҳокама қилинмоқда. Г. Холбобоев, Н. Холбоев, О. Эргашевларнинг хатти-ҳаракатлари цех комсомоли йиғилишида муҳокама қилинди. Цех комсорги, коммунист Муножат Ражабова ёшларга бўлган талабчанликни янада ошириши керак. Комсомол-ёшлар билан ишлашда партия ташкилотининг ташаббуси ҳам етарли даражада эмас.

Маҳсулот сифатини яхшилаш бугунги куннинг энг муҳим талабидир. Цехда маҳсулот сифати бўйича комиссия ташкил этилган бўлиб, коммунист М. Ғозиев унга раис этиб сайланган. Сменалар бўйича бу масалага В. А. Кузьменко ҳамда О. В. Игнатовалар жавоб берадилар. Технологик интизомни бузиш ҳоллари уларнинг эътиборидан четда қолмаяпти. Маҳсулот сифатига совуққонлик қилаётган ишчилар цехга етказилаётган зарарни ўз ҳамёнларидан тўлашга мажбур бўлаяптилар.

Брак маҳсулот ишлаб чиқарган Э. Эгамбердиева, М. Тухлиева, Т. Норматова, Г. Бурхоноваларга нисбатан маъмурий жазо берилиб, уларнинг меҳнатга иштирок коэффициентлари пасайтирилди. Лекин шунга қарамай маҳсулот сифатини яхшилаш тадбирлари етарли даражада деб бўлмайди. Техник назорат бўлими ходимларининг текширишлари цехнинг қайта тараш қисмида мастер ёрдамчилари У. Камолхўжаев ва А. Цветковлар технологияга қатъий риоя қилмаётганликларини кўрсатди.

Мазкур цех коммунистлари тежамкорлик соҳасида ҳам талайгина ишларни амалга оширмоқдалар. Чиқиндилар ҳажми ўтган йилгига нисбатан ўсганлиги маълум бўлди. Чиқинди ҳажмининг ошишига йўл қўйган 25 ишчига нисбатан чора кўрилди.

Коммунист М. Раҳимов раислик қилаётган халқ контроли комиссияси ҳам цехда бир қатор рейдлар ўтказди. Ҳозир эса цехда ягона назорат комиссияси иқтисод ва тежамкорлик бўйича иш олиб бормоқда. Барча фабрикалардаги сингари иккинчи фабрикада ҳам коммунистлар аттестацияси давом этмоқда. Ҳозиргача цех коммунистларидан 5 киши аттестациядан ўтди, 2 коммунист эса бу синовга тайёргарлик кўрмоқда.

Цех коммунистларининг ёшлар билан ишлаш соҳасига ҳам эътибор бериш лозим. Шуни айтиб ўтиш керакки, цех комсомолларининг етакчиси М. Ражабова комсомол йиғилишларини ўз вақтида ўтказиш, меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан чора кўришга етарли эътибор бермаяпти. Қолаверса, бу масалада коммунистлар ҳам активлик кўрсатишлари керак.

Цех партия ташкилотида ҳисобот даврида 11 марта очиқ партия йиғилиши бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати, меҳнат интизоми, иқтисод ва тежамкорлик масалалари муҳокама қилинди, коммунистларнинг ҳисоботлари тингланди.

Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида ана шулар ҳақида гапирилди. Коммунистлардан цех бошлиғи М. Ғозиев, мастер ёрдамчилари М. Раҳмонов, А. Цветков, тараш машиналари операторлари Д. Мархадаевалар сўзга чиқишди. Улар асосий докладчи В. В. Поськинанинг ҳисоботини муҳокама қилиб партия ташкилоти ишига қониқарли деб баҳо бердилар.

Иккинчи йигирув фабрикаси тараш цехи ҳамда қайта тараш цехларининг бирлаштирилиши муносабати билан партия ташкилотлари ҳам бирлаштирилиб, тажрибали коммунист Р. Қ. Ҳамидов цех партия ташкилоти секретари этиб сайланди.

В. МАДИМАРОВА.

Тинчлик боғига хуш келибсиз!

Тошкент шаҳар Советн ижроия комитети тошкентлик ва бир одарлашган шаҳар — Сиэтлдан келган америкалик кўнгилли қурувчиларнинг биргаликдаги куч-ғайрати билан бунёд этилган Тинчлик боғи шу йил 13 сентябрь эрталаб соат 10.00 да очилишини маълум қилади.

Азиз ҳамшаҳарлар ва Ўзбекистон пойтахтининг меҳмонлари, Сизларни боққа таклиф қиламиз.

33-57-02.
32-55-35

«Ишончли мулоқот»

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви 12 сентябрь, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача бўлади.

«ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида 12 сентябрь, душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Фарруҳ Раҳимов навбатчилик қилади.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Инсоний меҳр куйчиси

Раҳмат Файзий билан илк марта 1978 йилда, адибнинг 60 йиллиги арафасида учрашгандим. Жуда ҳам очиқкўнгил, содда, ўзбекона табиатли бу инсонни шундан бери жуда қаттиқ ҳурмат қиламан.

Орадан ўн йил ўтиб, яна учрашдим. Адиб етмиш ёшга қадам қўйди. Ўша файзиёб хонадон. Ўша қадрдон самимий чеҳра. Ўша лутф. Ўша, адабий тилда айтганда, назокатли ўзбек аёлларининг «типик вакили» Манзура ая. Фақатгина нималардир орадан ўн йил ўтганини эслатиб турарди. Балки у домланинг сочларидаги қуюқлашган оқлармикин? Ёки пешонасида кўпайган ажинлармикин? Бир-дан бири ширин невара, эваралармикин? Ажаб эмас...

Етмиш йил... Ўзига хос ўлчов, мезонли, бахту қувончли, ташвишу қайғули, сокину шиддатли етмиш йил.

Адабиётга илк қадам қўйилган 20—30 йиллар. Устоз Ғафур Ғулом, Ғайратий, Ойбек, Шайхзодалар суҳбатидан, сабоғидан баҳраманд бўлиш.

Ўзининг бир умрга муҳрланиб қолган кулфатлари билан кечган 30—40-йиллар. Оҳ, у йиллар... Бир оғиз сўзни ҳам атрофга минг қараб айтишлар. Кўчада ҳатто танишлар билан сўрашишга чўчиган замонлар. Бугун учратган одаминг эртага йўқ бўлган онлар. Йиғлаб йиғлолмай, кулиб кулолмай ўтган кунлар, отган тонглар...

Уруш пайтлари... Бир бурда нон анқонинг уруғи. Кетма-кет келаётган «қора хат»лар. Бир оғиз ширин сўз учун жон беришгача тайёр турган аламдийдалар... Тошкент вокзалида узлуксиз тўхтаётган уруш етимлари — болаларга тўла эшелонлар... Ғафур Ғуломнинг йиғлаб ёзган «Сен етим эмассан» шеъри... Миллати турли бўлган ўн тўрт болани оддий инсоний меҳр, ота-оналик муҳаббати билан бағрига босган совет кишилари Шоаҳмад ота ва Баҳрихон опалар...

Насрдаги илк ютуқларни бошлаб келган 50—60 йиллар. Бирин-кетин эълон қилинган ҳикоялар, қиссалар, романлар; «Она», «Шоҳи дарпарда», «Кузатиш», «Сен етим эмассан», «Чўлга баҳор келди» ва ниҳоят адибнинг номини жаҳонга танитган «Ҳазрати инсон» романи...

Йиллар жамиятга, инсоннинг ўзига ҳам ниманидир мерос қилиб бериши керак. Йиллар беҳуда кечса, оҳ, жуда увол! Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий эслаб эслагудек умр лавҳаларига бой йилларни, йўлларни ортда қолдириб яшаяпти.

Раҳмат Файзийнинг асарлари ҳам ўзининг табиатига ўхшаш содда, ёқимли. Уларда ортиқча жим-жималар, зўраки жумлаларни топа олмайсиз. Адибнинг романлари равон, суюб ўқилишига сабаб ҳам дастлаб шу бўлса керак.

Раҳмат Файзийнинг ҳовлисида икки туп қора анжир бор. Ширага авжи тўлган пайтда есангиз бундан ортиқ лаззатни топа олмайсиз. Шу анжирга қарайману ўйга толаман. Адибнинг умри ҳам ширадор палласига кирди. У бошдан кечирган воқеалар, ўзи гувоҳ бўлган яхши-ёмон кунлар илҳом булоғининг кўзини очиши, жўштиришига шубҳа йўқ. Демак, умри давомида инсоний меҳрни, муруввватни куйлаб келган адибимиз янги-янги асарлари билан китобхонларни мамнун этаверади.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

◎ СУРАТДА: Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий невараси Лолахон билан.

Т. Каримов фотоси.

◎ Раҳмат Файзийнинг машҳур «Ҳазрати инсон» романи яратилиши тарихига бағишланган суҳбатни газетанинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

Метро Юнусободга боради

◎ Лоҳутий кўчасидаги бетон плиталар билан ўралган катта майдон бугундан бошлаб шу атрофдан ўтувчиларнинг диққатини жалб этмоқда.

Улар ҳам ажабланиш, ҳам ҳайрат билан қурилиш майдонига назар ташламоқдалар. Тўғри, ҳали объектда ишлар қизғин тус олгани йўқ. Бундан бир неча кун илгари Тошкент метросининг 3-линиясини қуришни бошлаш билан боғлиқ дастлабки тайёргарлик ишларини амалга оширишга киришилди холос. Аввалига ажратилган майдоннинг табиий шароити ўрганиб чиқилди, тупроқ қатламлари инобатга олинди. Сўнг хандақ қазишнинг кескин чоралари кўрилди. Бу ишларнинг ҳаммасига бир ҳафта кифоя қилди холос. Ҳадемай бу ерда экскаваторлар, бульдозерлар пайдо бўлади. Ерни қазиш ишлари амалга оширила бошланади.

— 3-линия келгусида ҳамшаҳарларимизга яратилаётган қулайликлар миқёсини янада кенгайтиради, — дейди «Ташметрострой» тресги 1-қурилиш-монтаж бошқармаси бошлиғи Сергей Калишов. — Унинг дастлабки станцияларидаги объектни қурилиш бошқармамизга қарашли участкаларнинг бири тиклайди. Кейинги йиллардан эса навбатдаги станцияларнинг қурилишлари ҳам бошлаб юборилади.

Р. АЛИЕВ.

Ёш археологлар изланишда

◎ Шаҳримиз мактабларида ташкил этилган ёш ўлкашунослар ва археологлар тўгараклари фаолиятига республика ёш туристлар станцияси яқиндан ёрдам бермоқда.

Археолог К. Крахмалов Тошкентдаги 209-ўрта мактаб «Ёш археологлар» тўгараги билан мунтазам алоқа боғлаб, ҳар бир машғулотнинг қизиқарли ва мазмунли бўлишини таъминлаш йўлида фидойилик кўрсатмоқда.

Тўгарак аъзолари археологик экспедицияларда иштирок этиб, шу соҳага бўлган қизиқишларини амалда исботлашмоқда. Тошкент областининг Обираҳмат ғорида олиб борилган қазиш ишларида уларнинг истеъдодлари яна бир бор намоён бўлди. Профессор Ў. Исломов раҳбарлигида ташкил этилган бу экспедиция давомида ер ости қасри томон борувчи йўлак борлиги аниқланди.

«Ёш археологлар» тўгарагининг «Топилмалар бурчаги» ноёб экспонатлар билан боймоқда.

А. АЛИЕВ.

ЎзТАГ маркаси билан

Ўзбекистон Ахборот агентлиги (ЎзТАГ) аппаратхонасидаги телетайплар эрта тонгдан ярим тунгача пайдар-пай ишлаб, ўз мухбирларининг оператив хабарларини республиканинг барча областларидаги юзлаб газеталарга, телевидение ва радиога ўтказиб туради.

Шу тариқа 70 йил меҳнат қилинди. 1918 йилда Туркистон Халқ Комиссарлари кенгаши ҳузурида ахборот бюроси тузилган эди. Унинг номи ўзгариб турди, ҳозирги ЎзТАГ маркаси телетайп лепталарида 1934 йилда пайдо бўлди, аммо агентликнинг бош вазифаси ўзгармай қолаверди: у меҳнаткашларни республика турмуши, унинг ютуқлари ва муаммолари тўғрисидаги долзарб, мароқли, хилма-хил ахборот билан таъминлаб келмоқда.

ТАССнинг Ўзбекистондаги коллектив вакили бўлмиш агентликнинг журналистлари ўз хабарлари, корреспонденциялари ва фотосуратларини Иттифоқ ва жаҳон матбуотига ҳам юбормоқдалар. Таржима хизмати ҳам бўлган ЎзТАГ уч тилда — рус, ўзбек ва қорақалпоқ тилларида материаллар тайёрламоқда. ЎзТАГ ахборотлари тўғридан-тўғри телетайп каналлари орқали ўзбек тилида газета чиқадиган Тожикистон ва Қирғизистонга бормоқда.

ЎзТАГнинг етмиш йиллик юбилейига бағишлаб 9 сентябрь куни Тошкентда тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ЎзТАГ коллективи номига йўллаган табрикномасини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов ўқиб эшиттирди.

ТАСС Бош директорининг биринчи ўринбосари Г. А. Шишкин Совет Иттифоқи Телеграф агентлигининг ЎзТАГ коллективига йўллаган табрикномасини ўқиб берди. У агентликнинг бир гуруҳ ходимларига ТАСС билан Маданият ходимлари касаба союзи марказий комитетининг фахрий ёрлиқларини топширди.

Ўзбекистон ахборот агентлигининг директори Э. Қ. Ҳайитбоев доклад қилди.

ЎзТАГ ходимларини республика Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раиси Н. Е. Ғойибов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг директори М. И. Хўжаева табрикладилар. Агентлик ходимларига СССР Журналистлар союзи ва Ўзбекистон Журналистлар союзининг фахрий ёрлиқлари топширилди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков, иттифоқдош республикалар ахборот агентликлари нинг раҳбарлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Тошкентнинг эски шаҳар қисмидаги кўчаларда газ тармоқлари қурилиши тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Ижроия комитет Октябрь ва Собир Раҳимов районлари аҳолисининг кўпсонли аризаларини, депутатларга берган наказларини ҳамда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1986 йил 26 сентябрдаги 544/18 рақамли «1987—1990 йилларда газ тармоқлари қурилишининг адрес рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорини ҳисобга олиб, «ТашНИиПИгенплан» институти Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси ва «Ташгаз» шаҳар бошқармаси билан биргаликда ишлаб чиққан мавжуд «Тошкентнинг эски шаҳар қисмини газ билан таъминлаш схемаси» асосида 1989 — 1992 йилларда Тошкентнинг эски шаҳар қисмидаги кўчаларда газ тармоқлари қурилишининг қўшимча адрес рўйхатини тасдиқлади.

1989—1992 йиллар мобайнида Тошкентнинг эски шаҳар қисмидаги Собир Раҳимов ва Октябрь районларида 98 минг метр, шу жумладан 1989 йилда — 10000, 1990 йилда — 32000, 1991 йилда 30000 ва 1992 йилда 26000 метр узунликдаги қўшимча газ тармоқлари ўтказилади.

Мазкур давр мобайнида Собир Раҳимов районида ўтказиладиган газ қувурларининг умумий узунлиги 79 минг метрни ташкил этади.

1989 йилда Кайковус ариғи, Уйланиш проезди, Сариқ сув проезди, Бешинский проезди чегарасидаги турар жой массиви газлаштирилади. Ана шу массив таркибига қуйидаги кўчалар киради:

Ҳамза кўчаси [Кайковус ариғидан Қорасарой кўчасигача барча тупиклар билан];

Қорасарой кўчаси [Бежинский проездидан Рибний, Дирижабельний, Қумлоқ, Бежинский, Сариқсув тупик ва проездлари билан Ҳамза кўчасигача];

Бобожонов кўчаси проездлари ва тупиклари билан [Нодира кўчасидан Кайковус ариғигача];

Чувалачи кўчаси, Сариқ сув проезди тупиклари билан [Қорасарой кўчасидан Уйланиш проездигача];

Тарих проезди 1, 2, 3-тупиклари билан; Программний проезди тупиклари билан. Мазкур массивдаги газ қувурларининг умумий узунлиги 10 минг метрни ташкил этади.

1990 йилда Кайковус ариғи, Хўжалик проезди, София проспекти, Гуручариқ кўчаси, Уйланиш проезди чегарасидаги турар жой массивида 20000 метр узунликдаги газ тармоқлари ўтказилади. Ана шу массив таркибига қуйидаги кўчалар киради:

Хуррият кўчаси [Форобий кўчасидан Сағбон кўчасигача] барча тупиклари ва проездлари билан;

Омонат кўчаси барча тупиклари ва проездлари билан;

Намуна кўчаси, Хўжалик проезди тупиклари билан;

1, 2-Чимбой тупиклари, Сариқ сув проезди тупиклари билан [Уйланиш проездидан Сағбон кўчасигача].

1990 йилда Иброҳим ота номли маҳалла [Чуқурсой кўчаси, Шоферский проезди] газлаштирилади—4000 метр узунликдаги газ қувури ўтказилади. Шунингдек, Янгиер кўчаси бўйлаб 1000 метр узунликдаги газ қувури ўтказилади.

1991 йилда Кайковус ариғи, Ҳамза кўчаси, Сағбон кўчаси, Форобий кўчаси чегарасидаги турар жой массивида 30 минг метр узунликдаги газ тармоқлари ўтказилади. Ана шу массив таркибига қуйидаги кўчалар киради:

Форобий кўчаси [Сағбон кўчасидан Матлубот проездигача] барча тупиклари ва проездлари билан;

Ленточная кўчаси барча тупиклари ва проездлари билан;

Олча, Янгиш, Қўштут, Ҳаракат, Чаманнор, Муҳокама, Улуғ, Ободончилик проездлари, Юрту проезди.

1992 йилда Қорасарой кўчаси, Собир Раҳимов кўчаси, Кайковус ариғи чегарасидаги турар жой массиви газлаштирилади. Ана шу массив таркибига қуйидаги кўчалар киради:

Собир Раҳимов кўчаси 1 ва 2-тупиклари билан [Ҳамза кўчасидан Қорасарой кўчасигача];

Қорасарой кўчаси [Собир Раҳимов кўчасидан Ҳамза кўчасигача] барча тупиклари ва проездлари билан;

Анҳор проезди, Чувалачи кўчаси ва ҳоказо. Массивда ўтказиладиган газ қувурларининг умумий узунлиги 14000 метрни ташкил этади.

Октябрь районида 1989 — 1992 йиллар мобайнида ўтказиладиган газ қувурларининг умумий узунлиги 19 минг метрни ташкил этади.

1990 йилда «Янги шаҳар» маҳалласида [Қизил Шарқ проезди, 1, 2, 3-Қизил Шарқ тупиклари, Уйғур кўчаси, Шомаҳмудов кўчаси 2, 3, 5-тупиклари билан, Ранний проезди, Шарафутдинов кўчаси тупиклари билан] 5000 метр узунликдаги; Хуршид кўчаси бўйлаб [1, 2, 3-Аэропланний тупиклари, Верний тупиги] 2000 метр узунликдаги газ тармоқлари ўтказилади.

1992 йилда Фурқат кўчаси, Навоий кўчаси, Абай ва Новоузбекистанская кўчалари чегарасидаги турар жой массиви газлаштирилади. Ана шу массив таркибига қуйидаги кўчалар киради:

Олмазор кўчаси барча тупик ва проездлари билан;

Хизматчи кўчаси барча тупик ва проездлари билан. Массивда ўтказиладиган газ қувурларининг умумий узунлиги 8000 метрни ташкил этади.

Ўша йили «Гулбозор» маҳалласида [Уйғур кўчаси, Ҳақиқат проезди, Гулбозор проезди барча тупиклари билан] газ тармоқларини ўтказиш давом эттирилади.

Ижроия комитет Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ободонлаштириш Бош бошқармаси, район ижроия комитетлари зиммасига йўл ва йўлакларнинг капитал ремонти планларини тузишда, инженерлик коммуникацияларини ўтказиш учун рухсат беришда кўчаларда газ қувурлари қурилишининг муддатларини ҳисобга олиш вазифасини юклади. Архитектура-планлаштириш Бош бошқармасига, «ТашНИиПИгенплан» институтига ва «Ташгаз» шаҳар бошқармасига газ қувурларининг ўз вақтида пойиҳалаштирилишини таъминлаш таклиф этилди.

Ислоҳот одимлари

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида кўриб чиқилган ва атрофлича таҳлил этилган бугунги куннинг энг муҳим, долзарб вазифаларини амалга ошириш ҳар бир меҳнат коллективининг ҳаракат дастуруламалига айланган. Янги вазифалар ишчи-хизматчиларнинг кучларига куч, ғайратларига ғайрат бағишламоқда. Жумладан, автокомбинатимиз ҳайдовчилари ва инженер-техник ходимлари ҳам бу хайрли ҳаракатда фаол қатнашишаяпти. Конференциядан сўнг ўтказган йиғилишларимизнинг бирида бундан буёнги фаолиятимизнинг асосий йўналишларини белгилаб олган эдик. Унда айниқса ҳамшаҳарларимизга транспорт хизмати кўрсатишда сифат ўзгаришларига эришиш зарурлиги хусусида ҳам кўпгина яхши фикрлар билдирилганди. Бунинг боиси бор, албатта. Сир эмаски, пассажирларга транспорт хизмати кўрсатишда ҳали ҳам баъзи бир камчиликлар кўзга ташланмоқда. Ҳайдовчиларнинг ўз ишига жиддий муносабатда бўлмаётганликлари тўғрисида эътирозлар билдирилаяпти. Бундай камчиликларга йўл қўймасликнинг бирдан-бир омили автотранспорт ташкилотларида ташкилий-тарбиявий ишларни янада фаоллаштиришдадир. Қаердаки, ишга талабчанлик ва масъулият пухта йўлга қўйилган бўлса ютуқлар салмоғи ҳам шунчалик қувончли бўлади.

Партия конференцияси қарорларини оғишмай амалга оширган ҳолда зарбдорчасига меҳнат қилаяпмиз. Хўжалик ҳисоби шароитида ишлаётганлигимиз туб ўзгаришлар даврида бизга кўпгина қувончли натижаларни бераяпти. Шуниси характерлики, ўтган йилдан бошлаб коллективимизнинг барча аъзолари бу истиқболли усулни тўла қўллаб-қувватлаган эдилар. Ишга енг шимариб киришганлигимиз туфайли камчилик ва муаммоларни ўз вақтида ҳал этишга эришдик. Қисқа ойлардаёқ янги усулнинг самаралари кўзга ташланиб қолди. Бироқ бу билан қаноатланиб бўлмасди. Шу боисдан ҳам иш принципимизни янада такомиллаштириш учун зарур чора-тадбирларни кўрдик. Бир қанча қимматли ташаббуслар юзага келди. Бундай ташаббуслар орасида айниқса ҳамшаҳарларимизга намунали транспорт хизмати кўрсатишни йўлга қўйиш борасида олиб борилган ишлар жуда ҳам муҳимдир. Ҳозирги пайтга келиб шаҳар автотранспорт ташкилотлари орасида комбинатимиз коллективининг ўзига хос тутган ўрни сезилмоқда. Яхши ишларимиз, хўжалик ҳисоби шароитида тўплаган бой тажрибаларимиз дадил ҳаракат қилишимизга яшил йўл очаяпти. Қолаверса, ҳайдовчиларимизнинг ўзлари ҳам яхши ишлашдан манфаатдор эканликларини намойиш қилмоқдалар. Улар ўзларига бириктирилган такси ва автомашиналарнинг рулини моҳирлик билан бошқариб, эл олқишини олишаяпти. Улар орасида Муборак Шокировнинг номини алоҳида қайд этиш мумкин. Кўп йиллик бой иш тажрибасига эга бўлган бу моҳир ҳайдовчи эндиликда алоҳида ғайрат-шижоат кўрсатиб ўз имкониятларини намойиш этмоқда. Ишлаб чиқариш топшириқларини ками билан 190 процентга етказиб адо этаяпти. Эҳтимол, бу рақамлар кимлар учундир кутилмаган ҳолдир. Аммо ўз ишини севган, касб сирларини мукаммал эгаллаб олган одам ҳамиша шундай натижаларга эришаверади. М. Шокиров қўлга киритаётган ютуқларда коллектив фикрига таянишнинг роли ҳам муҳим бўлаяпти. У тенгдошлари, касбдошлари амалга ошираётган ишларни таҳлил эта бориб, салмоқлиларни ўз фаолиятига тадбиқ этмоқда. Ана шундай натижаларнинг бири графикдан ўзиб ишлаш бўлди. Муборак ўзи хизмат кўрсатаётган таксининг иш самарадорлигини ошириш ҳисобига аввалига кунлаб, кейинроқ эса ойлаб графикдан ўзиб кетди. Айни кунларда ўн иккинчи беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига ишламоқда.

Ишига фидойи ҳайдовчилар номини яна кўплаб қайд этиш мумкин. Улар орасида Саъдулла Турсунов, Раис Мингалиев, Акбар Эргашев сингари ташаббускор шофёрлар бор. Графикдан ўзиб ишлаётган бу моҳир ҳайдовчиларнинг тажрибалари автокомбинатимиз миқёсида кенг ўрганиб борилаяпти.

Қайта қуриш — умумхалқ иши. Бу ишдан ҳеч ким четда қолмаслиги керак. Хўжалик ҳисобида ишлаш қайта қуришни жадаллаштиришда энг муҳим омил бўла олади. Уни ривожлантириш учун алоҳида куч-ғайрат сарфлаб меҳнат қилиш жоиз. Кейинги вақтларда автокомбинатимиз коллективининг иқтисодий техник кўрсаткичларига назар ташланса баъзи бир ўсиш суръатларининг гувоҳи бўлинади. Бунга осонликча эришаётганлигимиз йўқ. Энг муҳими, дадил ҳаракат қилаётганлигимиздадир. Чунки хўжалик ҳисобининг манфаатли томонлари кўп. Қанча яхши ишласак, кўнглимиз ҳам шунчалик тўқ бўлади, ишимиз ҳам шунчалик унумли бўлади. Айни пайтда бутун бир коллективимиз билан графикдан ўн етти кун илгарилаб кетганлигимизнинг боиси ҳам шундадир.

Исроил ҒИЁСОВ,
2-автокомбинат ҳайдовчиси.

Бахтли болалик.

Кунлардан бир кун

Кутилмаган кашфиёт

Кунлардан бир куни америкалик фермер Мартиннинг хотини эрини тушлик овқатга ўз вақтида чақириш мақсадида овчилик бурғуси (ҳайвон шохидан ясалган музика асбоби)ни сотиб олди. У бундан биринчи марта фойдаланганда, кутилмаган натижа берди: уйининг атрофида ўсаётган дарахтлардан кўплаб зараркунанда қуртлар дўл каби ерга ёғилди. Шундан сўнг эру-хотин бундай нодир ҳодиса натижасини ўз боғчаларидаги қуртлар зарар етказаётган дарахтларда синаб кўрмоқчи бўлишди. Самара эса кутилганидан ҳам ортиқ бўлиб чиқди: уч соатгина вақт ичида ҳамма мевали дарахтларни қуртлардан тозалашга эришилди.

Эру-хотин Мартинлар бу кутилмаган кашфиётни қишлоқ хўжалик мутахассисларига хабар қилишди. Шундан сўнг биологлар физиклар билан ҳамкорликда қуртларга товуш тўлқинлари қандай таъсир этишини текшириш ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда ушбу усулдан фойдаланиш учун бу тажриба натижаларини астойдил ўрганишга киришдилар.

Таваккалчилик муваффақияти

Чегарага яқин бўлган Мексика шаҳарларидан бирининг аҳолиси ўз шаҳарларидаги автомобиль транспорти ҳаракатини тартибли, намунали ва авариясиз ташкил этишни ўйлаб қолдилар. Шунда улар ўйлаб-ўйлаб, охири шаҳарнинг кираверишжойига мана бундай огоҳлантириш ёзилган катта мурожаатномани ўрнатиб қўйишга қарор қилдилар: «Ҳурматли ҳайдовчилар! Ўз машинангизни жуда эҳтиётлик билан бошқаринг, шаҳарда ҳеч қандай касалхона, врач ва дори-дармон йўқ!».

Маҳаллий полициянинг хабарига кўра, бу огоҳлантириш ҳайдовчиларга жуда яхши таъсир этган шекилли, шундан сўнг бу шаҳарда битта ҳам автомобиль ҳалокати рўй бермабди.

Омонбек ХОЛБЕКОВ.

Тўғриликда бўлмас эгрилик

Инсонийлик, яхшилик, тўғрилик! Бу уч сўз — Ҳасан, Ҳусан ва Тоҳир исмлари каби бир-бирига эгизак. Сиз билан, азиз оқшомхон, қуйида тўғрилик ҳақида дардлашмоқчимиз.

Тўғрилик бор жойда эгриликка ўрин йўқ, яъни тўғриликда эгрилик бўлиши мумкин эмас. Тўғрилик, ҳаққонийлик, ҳақиқат одамга фақат эзгуликлар ато қилган, яхшиликлар келтирган. Тўғрилик ҳақиқат бўлгани учун ҳам барҳаёт. Шунинг учун ҳам тўғрилик кишиларга ўзининг олижанoблик тўла жавоҳир сандиқларини очиб, ўз инжуларини туҳфа этади.

Тўғриликнинг мақсади тўғри бўлганлиги учун ҳам, ҳақиқат бўлгани учун ҳам ўз-ўзидан шунчаки пайдо бўлавермайди. Тўғриликка эришиш, уни асраш учун зўр меҳнат, машаққат, ирода ва тоза виждон керак. Айни пайтда ақл-заковатнинг қудрати ҳам керак.

«Дунёда ҳеч нимага ҳақиқатчалик машаққат билан эришилмайди», — деган эди америкалик адиб Ирвинг. Яъни тўғриликка тўғри тарбия асосида, ҳақиқатга ирода билан эришиш мумкин экан. Аммо, тўғрилик мунофиқликдан, алдовдан жуда кўп озор чеккан, унга бўҳтонлар ҳам ёғдирилади, ноҳақликлар ҳам унга ҳужум қилади, турли хил бало-қазолар ҳам уни супуриб ташлаш мақсадида зўр бериб ёпирилади.

«Янги ҳақиқат ҳаммадан кўра эски хатолардан заҳмат чекади», — деб ёзганди Гёте.

Дарҳақиқат, тўғрилик ўз маъносига кўра тўғри бўлгани учун ҳам эгрилик билан келишмайди. Эгрилик эгри бўлганлиги учун ҳам унинг мунофиқлик, фирибгарлик, сохтагарчилик каби қуроллари борки, булар воситасида тўғриликни бадном қилиш йўлида кураш олиб боришга ҳаракат қилади. Туҳмату шаллақиликлар ҳам, иғвою-бўҳтонлар ҳам эгриликнинг хизматида, доимо ҳозиру-нозир. Шунинг учун ҳам тўғриликдан мардлик, жасорат, сабот-матонат талаб этилади.

Тўғрилик, ҳақиқат ва ҳаққонийликнинг яна бир ажойиб томони борки, баъзилар унинг аҳамиятини пасайтиришга, камситишга қанчалик ҳаракат қилмасинлар, уларнинг кучи бунга етмайди, чунки тўғрилик улардан жуда устун. Тўғрилик — мардлик йўли. Нокас ва номардларнинг пасткашлиги ҳатто шу даражага бориб етадики, энг покизалик тимсоли бўлган тўғриликка ҳам чанг соладилар.

«Ҳақиқатни кимдир тан олмагани билан, у барибир зиғирча ҳам зарар кўрмайди», — деган эди буюк немис адиби Шиллер.

Ҳа, ҳақиқат доимо ҳақиқатлигича қолаверади. Тўғриликнинг тўғрилиги шундаки, у табиатда қандай покиза бўлса, доим покизалигича қолади. Тўғрилик ҳар қандай безакдан, ёлғон-яшиқдан бегона. Тўғриликка ҳатто ортиқча мақтовлар қўшилиб кетса ҳам эгилиб кетади. Ҳа, тўғрилик ҳаводек мусаффо, биллурдек тоза, пўлатдек мустаҳкам, Алпомишдек паҳлавон, Рустамдек мард, Фарҳоддек жасоратли, Барчиндек бокира, Шириндек вафодар... Эҳе, унинг барча ажойиб фазилатларини санаб адоғига етиш мушкул, фақат, ҳа фақатгина уни ўз номи билан тўғрилик деб аташ мумкин!

«Ҳақиқат нима?» деган саволга буюк француз файласуфи Дени Дидро: «Мулоҳазаларимизнинг табиатдаги нарсаларга мувофиқ келиши», — деб жавоб берган эди.

Қинғирлик, эгрилик кишиларга завол келтириши азалдан маълум. «Қинғир ишнинг қийинги қирқ йилдан кейин ҳам чиқади», деган халқ нақлида бир олам маъно бор. Қинғирлик ёмон микроб каби пайдо бўлиб, яхшилик дориси билан қирилиб кетаверади.

Дабдабабозлик ва турғунлик даврларида тўғриликни эгрилик гарчи куч билан, ноҳақлик билан бўлса ҳам эгди. Эгдигина эмас, балки яхшилаб эзди, таҳқирлади. Жамиятимиздаги тўғриликни таҳқирлаш, ҳақиқатни бузиб кўрсатиш нафақат иқтисодий турғунликка олиб келди, балки кишилар онгига салбий таъсир қилиб, тарбияга, эътиқодга путур кетди. Тўғриликнинг устидан эгриликнинг ғолиб келиши, ҳақиқатнинг завол топиши кишиларга ёмон таъсир қилди, уларнинг тарбиясини бузди. Айниқса ёшларимиз дунёқарашида катта ўпирилиш бўлди. Чунки жамиятимиздаги ноҳақлик, сўз билан ишнинг бир эмаслиги, уларнинг кўз ўнгида содир бўлди, уларнинг ҳақиқатга, адолатга бўлган ишончининг қай даражададир дарз кетишига сабаб бўлди. Ўша вақтларда худди халқимиз нақлида зикр этилганидек: «Ростин айтсанг — уурлар, хушомадни — суюрлар» қабилида иш юритилди. Аммо ҳозирги вақтда, яъни жамиятимиз тубдан покланаётган бир даврда тўғрини тўғри, эгрини эгри, оқни оқ, қорани қора деб рўй-рост айтиш лозим, чунки бу давр талаби ва тақозоси. Бундан ўзга тарзда яшаш мумкин эмас, шунинг учун ҳақни — ҳақ, ноҳақни — ноҳақ, дейдиган пайтда асрлар оша сайқалланиб, халқимизнинг қалб мулкига айланиб қолган доно фикрлар асосида тарбия мезонларини белгиламоқ даркор.

Тўғри бўлсанг — ўсиб
бориб гул бўласан,
Эгри бўлсанг —
сўлиб-сўлиб кул
бўласан.

Ҳа, бундан ортиқ хулоса бўлмаса керак!

Мусақул УСМОНОВ,
тарих фанлари кандидати.

Баҳодир Толибжонов бундан бир неча ой илгари Афғонистонда интернационал бурчини ўтаб қайтган эди. Эндиликда у «Металлобитремонт» ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғув цехида самарали меҳнат қилмоқда. Шуниси характерлики, бу цехда асосан уйларга алоҳида файз бағишловчи карнизлар ишлаб чиқарилади. Бундай маҳсулотларга шаҳримиздагина эмас республикамизнинг чекка жойларида ҳам талаб ортиб боряпти. Баҳодир Толибжонов сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам пухта адо этаяпти.

СУРАТДА: Баҳодир Толибжонов иш устида.

Т. Каримов фотолари.

Куюнчаклик билан ёзилган

Кутубхона нега ёпилди?

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг шифохонаси ходимлари, беморлари орасида «Кутубхона бекилибди, штат қисқарибди, кутубхоначи кетиб қопти», — деган дув-дув гап. Бу сўзларга даставвал ҳеч ким ишонмади. Навбатдаги медсоветда шифохона бош врачи Нуритдинов: «Шу йилнинг март ойидан эътиборан штат қисқариши натижасида кутубхона буткул ишламайди. Буйруқ шундай», деганидан сўнг масала равшан бўлди.

Мамлакатимизда қайта қуриш ва жадаллаштириш авж олган паллада 30 йилдан бери ишлаб келган кутубхонанинг ёпиб қўйилиши ва бу билан шифохона ходимлари, беморларни қаттиқ ранжитиш ақлданми! Инсон онги ва тафаккурини ривожлантирувчи китобларга муносабат шуми! Наҳотки қисқартириш деганда тўғри келган нарсани ўйламай-нетмай йўққа чиқараверсак! Халқимизда «Кутубхона — нурхона» деб бежиз айтилмаган-ку!

Врачлардан Шоҳида Ёқубова, Мақсуда Баҳриддинова, Убайдулла Маъруфбоев, С. А. Кольчина, ҳамшира Люся Пашаева, Гулчеҳра Хатамова, фельдшер Усмон Саидкаримовлар бир овоздан «Шифохонамизда кутубхона бўлиши шарт. У биз учун бебаҳо хазина», дейишди.

Шифохона ходимлари ҳақ гапни айтишди. Кутубхона бекилгач, келаётган почта, газета, журналларда ҳам тартиб йўқолди. Айниқса кутубхонадаги 2 мингдан ортиқ китоб чанг босиб ётганини айтмайсизми!

Шифохона ва унинг поликлиникасида 200 дан зиёд ходим ишлайди. Стационарда 4 бўлим ва 185 ўрин мавжуд. Уларни зиёдан маҳрум этишга ҳаққимиз йўқ.

Муҳаммаджон БАҚОЕВ,

Бу—қизиқ

Этикдўз топилмаси

Ўрта асрларда Европанинг ҳамма жойида кўп тарқалган материаллардан олтин олиш фикрида ёнувчи алхимикларга хос эҳтирос авж олган эди. 1602 йилда болоньялик этикдўз, «қўшимча вазифаси» бўйича алхимик Касциароло ёнверидаги тоғларнинг тошларини териб олди. Тошлар шунчалик оғир эдики, бу тошларда олтин борлигига бирор соҳада ҳеч нарсадан хабари йўқ одамгина шубҳа билан қараши мумкин эди. Аммо Касциароло бундайлардан эмасди. Унинг олдида қувончли истиқбол нур соча бошлади. У топилмаларни ўзининг этикдўзлик ва алхимия устахонасига олиб кирди-ю шу пайтнинг ўзидаёқ ишга киришиб кетди.

Ишни бошлаш учун тошни кўмир ва алиф мойи билан қиздирди. Лекин бундай қилингани билан «негадир» олтин ажралиб чиқавермади, аммо тажриба рўй-рост ишонарли натижаларга олиб келди: қиздириб совутилган маҳсулот тўқ қизил рангга кирди.

Одамлар билан тез чиқишиб кетадиган Касциароло ўзининг алхимик ҳамкасбларидан бу ажойиб тош сирини ҳам яшириб ўтирмади. Бу шов-шувли хабар олтин изловчи ёру биродарларини қидирув талвасасига солиб қўйди: «Куёш тош», «Болонья тоши», «Болонья чақноқтоши» каби турли номларни олган минерал ҳар хил реакция ва тажрибаларнинг манбаи бўлиб қолди. Вақтлар ўтди, аммо олтин минералдан ажралишни истамасди, шундан сўнг унга бўлган қизиқиш ҳам секин-аста сўнди.

Фақат орадан бир ярим аср ўтгач, 1774 йили машҳур швед кимёгарлари Карл Шееле ва Юхан Ганлар «Болонья тоши»ни ҳар томонлама текширишдан ўтказдилар ва унинг таркибида «оғир тупроқ» борлигини аниқладилар, бу тупроқ аввалига барот, кейинчалик эса барит (грек тилида «барос» — оғир демакдир) номини олди. Бу «тупроқ» ташкил қилган металл эса барий номи билан атала бошлади.

«Ҳар доим бўлсин қуёш»

Қрим ўзининг қуёшли кунлари билан шуҳрат топган. Шунинг учун Украина Фанлар академиясининг материалшунослик муаммолари институти олимлари айнан шу ерда гелиомарказ қуришга қарор қилишди. Бу қурилиш Семеиз яқинидаги Кацивели посёлкасида олиб борилмоқда.

Бир неча йилдан буён Қрим қуёши хизматидан фақат шоколад рангини олишга ишқибозларгина фойдаланишмаяпти, бу ердаги гелиоқурилма (қуёш энергиясидан фойдаланиш қурилмаси) беш қаватли «Спортивная» меҳмонхонасини иситиб, иссиқ сув билан таъминлаб келмоқда. Бундай қурилма Ялтадаги маиший комбинатда ҳам ишлаб турибди. Гелиомарказ ишга тушиши билан осмон ёритгичи олимлар томонидан қўйилган янги муҳим бир вазифани бажара бошлайди: унинг энергияси ёрдамида ўта тоза металлар ва қотишмалар олиш мўлжалланмоқда.

Юзлаб гелиостатлар ўз ўқлари атрофида автоматик равишда айланиб қуёш ортидан унинг нурларини тутади ва бу нурлар катта параболик ойнага юборилади, бу пайтда фокусдаги ҳарорат 3500°C гача етади. Микроблардан тозаланган бундай шароитдаги «печлар» металл ва бошқа материалларни ўта юқори тозалик билан олишга имкон беради.

Русчадан Адҳам ДАМИНОВ таржимаси.

Ривоятлар

Атиргул

Подшоҳнинг хотини тўсатдан қазо қилиб, йўргакда қизи қолибди. Қизни янги тумса[1] кийикка эмизибдилар. Қиз кийикка ўрганибди. Шу тариқа кунлар, ойлар ўтибди. Подшоҳ яна уйланибди. Кийикка ўрганган қизи ўгай онали бўлибди. Шу тариқа яна кун ўтибди, ой... Подшоҳнинг хотини бошқоронғи бўлибди: «Кийик гўшти ейман» деб қолибди.

Ўгай онага овлоқдан кийик келтирибдилар. Ёқмабди. Яйловдан кийик келтирибдилар. Ёқмабди. Ўгай она қистаб туриб олибди: «Эшикдаги кийик гўштидан ейман».

Қиз мўлтирабди. Бошқоронғи хотин назарига илмабди. Кийикнинг кўзидан ёш оқибди. Қизнинг кўзидан ёш оқибди. Зулмкор хотин парво қилмабди...

Кийикнинг бўғзидан қон оқибди. Қизнинг юраги қонга айланибди. Эзилиб-эзилиб йиғлабди. Кўз ёшлари кийикнинг қони устига тўкилибди... Тонг отганда қон ўрнида Атиргул пайдо бўлибди.

Атиргул — юраги қон қизнинг кўз ёшлари!

1. Тумса — шева: биринчи болалаган.

Лайлаклар

Ер юзида гиёҳлар сўла бошлабди. Гуллар тўкилар, майсалар сўлармиш. Негалиги на каттага аён, на кичкикка. Кундузлар — кунга, кечалар — тунга ўхшамасмиш. Сўлғинликдан дунёни инграшга ўхшаган овоз тутибди. Замин эгалари ўйга толибди: не сабабки бундай ҳол? На ёмғирнинг суви кор қилса, на тупроқнинг нами.

Инсон бунга чора топа олмасмиш. Охири бу синоатни қаерлардандир учиб келган Лайлаклар ошкор қилибди: «Гуллар булбулларидан айрилди. Дарахтлар қушларидан. Ер юзини жамики гўзал ва қанотли жонзотлар тарк этишди. Қачонки улар қайтсагина гиёҳлар тирилади». Бу юртларга келишаётиб, улар бу ерларни тарк этишган қушларга дуч келишган экан.

Қушларнинг қайтиши шу Лайлакларга боғлиқ бўлибди. Одамлар уларга ёлворишибди, улар изига қайтмабдилар.

Кўп ўтмай Лайлаклар ортидан булбуллар, булбуллар ортидан бирин-кетин бошқа қушлар қайтибди. Яна қадрдон, азиз ҳаёт жонланибди. Булбуллар овозидан гуллар тирилибди. Қушлар сайроғидан дарахтлар уйғонибди.

Ўшандан бери Лайлаклар энг баландга ин қуриб, ердаги ҳаётдан хабардор бўлишиб туришармиш.

Тўхтахон МАДРАҲИМОВА,
Андижон области.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

ТАСС, АПН ва «Оқшом» мухбирлари ёзадилар

ШАХСИЯ ҚАБР УСТИДА ТЎКИЛГАН КЎЗ ЁШЛАР

Ғарбий Германияда чиқадиган «Бильд» газетасида нобб сурат босилган. Қабр устига ўрнатилган ёдгорлик қаршисида ўрта ёшлардаги аёл йиғлаяпти. Ёдгорликда «Медицина доктори Анна-Мария Тесдорпф» деган ёзув, пастроқда туғилган йили ҳамда вафотини англатувчи йил ўйилган.

Ҳозирда бу аёл, қолаверса врач бўлмиш унинг эри ҳам қамоққа олинган. Улар алдов йўли билан 5,3 миллион марка миқдорида тўлов пули ундирмоқчи бўлишган. Бунинг учун бундан бир йил муқаддам Испанияда автоҳалокат инсценировкаси амалга оширилган. Бу инсценировкада Тесдорпф ҳалок бўлган. Албатта, сохта бўлса ҳам кўмиш маросими ўтказилган. Ясалган тобут ичида ҳалок бўлган докторнинг жасади бўлмаслиги табиий.

Қалбаки паспорт билан Тесдорпф хорижга йўл олиб, у ерда тез-тез турар жойини ўзгартириб турган. Турган гап у тез-тез эри билан ҳам учрашар, эр эса «марҳума»ни пул билан таъминлаб турган. Бир неча ҳафта муқаддам «марҳума»нинг эри фирибгарликда айбланиб ҳибсга олинганидан сўнг суғурта компанияси Тесдорпфнинг ўлганлигига ишонқирамаган. Шундан сўнг Анна-Мария егулик ва бошпанасиз қолган. Уни Мюнхендаги магазинларидан бирида озиқ-овқат ўғирлаётганда қўлга туширишган.

Катта пул ортидан қувиб юрган, барча нарсадан ўзи икки кишининг ҳаётига чанг солган бу қайғули воқеа ана шундай тугаган.

МИНОРА ҚАНДАЙ ҚИСҚАРТИРИЛДИ?

Ҳар бир йўл кўрсатувчи Прага марказидаги Прашна брана деб номланган миноранинг баландлигини 65 метр дейди. «Йўғ-э, — дея жавоб беришади ана шу ерда метро қурилиши муносабати билан тадқиқотлар олиб бораётган олимлар. — У 7,5 метрча баланд». Маълум бўлишича, минора девори ер қаърида давом этаркан. Минора жарликда жойлашганди. Қачонлардир у орқали Эски шаҳарга кириш мумкин эди. Кейинчалик жарликни кўмишган ва шундан кейин Прашна брананинг бўйи қисқарган.

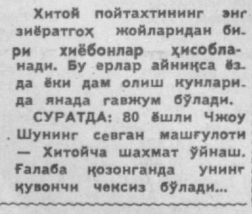

Хитой пойтахтининг энг зиёратгоҳ жойларидан бири хиёбонлар ҳисобланади. Бу ерлар айниқса ёзда ёки дам олиш кунларида янада гавжум бўлади.

СУРАТДА: 80 ёшли Чжоу Шунинг севган машғулоти — Хитойча шахмат ўйнаш. Ғалаба қозонганда унинг қувончи чексиз бўлади...

ЙУҚОЛГАН КОБРА

Шахсий террариумдан қочган тўрт метрли кобра Лугано аҳолисини ваҳимага солди. Уни кун давомида турли жойларда кўришган. Бироқ ҳар гал у кобрани йўқ қилиш учун ташкил этилган махсус полиция командасини доғда қолдирарди. Тўғри, полициячилардан бири унга ўқ отишга муваффақ бўлган, лекин кобра таъқибчилардан қочишга улгурган.

Шундан сўнг кобра тўсатдан Лугано кўли бўйида жойлашган Фижино пляжида пайдо бўлган. Дам олувчилар ва туристларга бўладиган илон ҳамласидан қутқариш ниятида маҳаллий ҳукумат, Луганодаги барча клиникаларга, зудлик билан зардоб ташишни йўлга қўйган.

Воқеа бирмунча ўлароқ тугади. Фижинолик балиқчилар тонг саҳарда кўл бўйида ғалати манзаранинг гувоҳи бўлишди. Икки оққуш илоннинг «таъзирини» беришарди. Мутахассисларнинг фикрича, илон яраланган бўлиши керак. Шу боис у оққушларга осонгина ем бўлган.

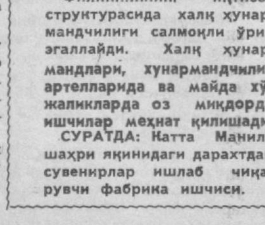

Филиппиннинг иқтисод структурасида халқ ҳунармандчилиги салмоқли ўрин эгаллайди. Халқ ҳунармандлари, хунармандчилик артелларида ва майда хўжаликларда оз миқдорда ишчилар меҳнат қилишади.

СУРАТДА: Катта Манила шаҳри яқинидаги дарахтдан сувенирлар ишлаб чиқарувчи фабрика ишчиси.

ПЕРУ ҚИШИНИНГ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРИ

Перу пойтахти аҳолиси иссиқ жемпер, шунингдек енгилгина пальто кийиб кўчага чиқишга мажбур бўлишмоқда. Уларни тушуниш мумкин: Бу йилги қиш Лимада одатдан ташқари совуқ келган. Кундузи ҳаво ҳарорати 12—14 даража иссиқдан кўтарилмаяпти.

«Шу ҳам совуқ бўлиптими?» — дейиш мумкин, биронта газетхон ишонқирамай. Бу сўзи билан у хато қилган бўлади. Ҳаттоки, бироз паст даражадаги иссиқлик ҳам Лимада ўта совуқ, деб ҳисобланади. Океан бўйида жойлашган Перу пойтахтининг бу ҳолдаги ҳавоси шу билан характерли. Шунинг учун у доимо маҳаллий аҳолини иситиш воситаларини ёқишга мажбур этади.

ҲАЁТНИ ХАВФ ОСТИГА ҚЎЙИБ

Она қорнида бир-бирига қўшилиб, дунёга келган фарзандлар ва уларни операция йўли билан ажратиш медицина оламида, жаҳон матбуоти ва газетхонлар ўртасида катта шов-шувга айланади. Шу алпозда «эгизак»нинг туғилиши ғалати ҳол, уларни ажратиш ва онаси ҳаётини хавф остига қўйиб операция қилиш эса жуда мушкул иш.

Соуэто (Йоханнесбург яқинида) шаҳридаги қора танлилар учун ажратилган касалхонада ўн етти ойлик қизлар ана шундай операцияни бошдан кечиришган. «Икки қизни ажратиш, — деб изоҳлайди «Франкфуртер альгемайне» газетаси, — учта операция орқали амалга оширилди. Сўнгги операция деярли саккиз соат давом этиб, унда 40 врач ва медицина ҳамширалари, шунингдек бир неча нейрохирурглар, педиатрлар, анестезиологлар ва пластик хирургия мутахассислари иштирок этишган».

Тўпловчи: Дилшод ЖАЛОЛОВ.

Бир асар тарихи

Раҳмат ФАЙЗИЙ:

«Ҳазрати инсон»

Владимир Ильич Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройини, муҳташам майдонини яхши биласиз. Шаҳримизга ташриф буюрадиган меҳмонлар зиёрат қиладиган ана шу кўркам майдонда ўн беш қардош республиканинг эмблемалари давра олиб, кўкка бўй чўзиб турган минора пойида тошкентлик темирчи Шоаҳмад аканинг интернационал оиласи акс эттирилган ҳайкал бор. Қорақалпоқ адиби, СССР Давлат мукофоти лауреати Тўлепберген Қаипбергенов бадиий адабиётнинг таъсир кучи ҳақида гапириб, «Агар «Ҳазрати инсон» романи бўлмаганида Инсон меҳрига қўйилган бу ҳайкални тушуниш қийин бўларди» деган эди.

— Раҳматулла ака, аввало оқшомхонлар номидан муборак етмиш ёшингиз билан қутлаймиз.

— Миннатдорман.

—«Ҳазрати инсон» романини ёзиш фикри Сизда қачон туғилган!

— Ўҳ-ҳў, бунинг тарихи жуда узун-да.

— Айтаверинг, шундай ажойиб романнинг ёзилиш тарихи ҳам қизиқ бўлса керак.

— Қанчалик қизиқ, бунисини билмадиму, аммо ҳар бир асарнинг ёзилишига бирон туртки деймизми, кучли таъсирми сабаб бўлади. Агар тиббиётга таққослаб айтилса, ижодкор ана шу туртки, таассурот оқибатида руҳий дардга чалинади. Шундан кейин бу дарддан қутилиш чорасини, давосини ахтаради. Унинг давоси очерк ҳам, роман ҳам бўлиши мумкин, битта шеър ёхуд сценарий бўлар. Буёғи энди, дарднинг кучига боғлиқ. Ҳар қалай ижодкор ана шу дарддан фориғ бўламан деса, шунга муносиб муолажа қилади. Баъзан бадиий асар авторининг фарзанди, деб ҳам айтилади. Бу ҳам дардга чалинганни билдирса керак—дард кўз ёриши билан ўтади.

Уруш етимларини олиб келган эшелонни биринчи марта Тошкент вокзалида кўрганимда қандайдир хўрлик, таҳқирлашга ўхшаш ҳиссиёт юрагимни сиқиб, ўпкамни тўлдирарди, йиғлагим келарди. Қирқ олти йил бўлибди шунга, ҳамон эсимда, кўз олдимда турибди. Вагонлар... Узун составда биронта соғ вагон йўқ, ҳаммаси мажақланган, ҳаммаси ўт-олов ичидан ғилдираги бут бўлса судралиб чиқиб жон сақлаб қолгану паровоз уларни ҳар қаерҳар қаердан битталаб териб олиб сафга тизиб йўлга тушган. Бирининг томидаги тунукаси кўчиб, қайрилиб ётибди, бирининг зинаси узилиб тушган, кўпларининг деразаларига тахта, картон қоқилган, синиқ ойналарга одеял, кўйлак, шинеллар ёпиб қўйилган. Деразалар ёнига ғужанак бўлиб тўпланиб олган болалар нимжон қўлларини чиқариб талпинишади. Юз-қўллари кир, кийимлари йиртиқ, дуч келганини илиб олишган, ярадорларининг қўли, кўзлари, юзлари дока билан боғланган. Қуруқ суяк бўлиб, ҳолсизланиб қолганлари тетикроғининг елкасига қўлини қўйиб, зўрға турибди. Юра оладиган болаларни бир қатор сафга тизишди. Юролмайдиганларини қўлда кўтариб, носилкаларда эвакпунктга жойлашарди. Уларнинг ҳолига аёллар йиғлар, қўлларида борини — қанд-қурсми, туршак-майизми, қуртми, бир бурда нонми — уларга тутқазишарди.

Вокзалнинг кутиш зали бўшатилиб, эвакпунктга айлантирилганди. Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев раҳбарлигида болаларни кутиб олиш комиссияси ишларди. Кўз олдимдаги бу синоат мени ўз комига тортиб олганди, ич-ичимдан болаларга ачинардим, раҳмим келарди. Назаримда уруш ҳамма болаларни шу ҳолга солгану, энди нима бўлади деб ваҳм босарди. Кейинчалик ҳам эсласам изтироб чекардим. Бирон нарса ёзишни ҳали ўйлаб кўрмагандим.

Худди шу кунларда Ғафур аканинг «Сен етим эмассан» шеъри босилиб чиқди. Биласизми, шеърни мен худди саҳрода чанқаб қолиб, сувга етишгандай, челакни кўтариб, энтикиб-энтикиб, бесаранжом ичгандай, ҳовлиқиб, нафасим тиқилиб ўқиб чиқдим, Мени ваҳимага солган ҳамма болаларни ҳозир шу шеър, йўқ, Ғафур Ғулом бағрига олгандай бўлди. Қайта-қайта ўқидим, ҳар галгисида ўпкам тўлиб келарди. Боя айтганимдай мен ўзимга «дард» орттириб олган эканман. Буни мен кейинчалик, шу мавзуда очерк, лавҳа, ҳикоя, қисса, киноқисса ниҳоят романни ёзаётганимда сездим, идрок этдим. Бинобарин дардга даво топганимни ҳис этдим.

Шундан кейин орадан кўп ўтмай Бешёғочдаги сартарошхонадан чиқиб келаётган Ғафур акамни кўрдим. Қизиқ. Бошқа вақтларда бемалол гаплашадиган одам янги шеърлари чиққанда нуқул гапим қовушмай, «Яхши», «Жуда-жуда зўр» деган гапни айтолмай қийналардим. Бу гал ҳам шундай бўлди, Аммо йиғлаб юбордим дейишим билан Ғафур ака:

— Ўзим ҳам йиғлаб ёздим, — дедилар. Кейин менга тайинладилар: — Сен анави чақалоқлар уйига албатта кир, хўпми. Ўз кўзинг билан кўргин.

Устоз айтганларини қилдим, чақалоқлар уйига бордим. Вокзалда кўрганларим ҳам гапми. Бу ердаги гўдакларнинг ҳолини кўриб, чидаб туролмадим. Тезроқ орқамга қайтишга шошилдим. Хаёлимда бир фикр туғилди: албатта, бирон нима ёзишим керак. Ғафур ака ҳам шунга шаъма қилди. Аммо нима ёзаман? Ният бору...

Шу аснода радиода жарариқлик темирчи Шоаҳмад ака иккита болани тарбиясига олгани ҳақида эшитиб қолдим. Бордим, танишдим. Шу-шу бу оилага тез-тез келиб турадиган бўлдим. Дастлаб, хабарлар, лавҳа ёздим.

1950 йили Май байрами арафасида редакцияда йиғилиш бўлди.

— Байрам сонига битта очерк керак, — деди редакторимиз Ҳожиакбар Ғуломов,—агар Шоаҳмад темирчи ҳақида бўлса, ундан ҳам яхши.

Салоҳ Ҳасан менга қаради. Мен унга.

— Сиз, — деди редактор менга, — мулла Раҳмат, ўша оилага бориб келиб юрасиз. Сиз ёзасиз шу очеркни.

— Мен ҳали тайёр эмасман, — дедим.

— Ие, темирчининг ўғли бўлиб кетибсизку, тайёрмасман дейсиз-а, — киноя аралаш деди редактор.

Хуллас, очерк ёзилди. «Воқеий қиссадан саҳифалар» номи билан босилиб ҳам чиқди.

— Сизни 1 Май байрами намойишидан кейин ўша вақтдаги Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Абдураззоқ Мавлонов йўқлатган экан...

Раҳмат Файзийнинг «Сен етим эмассан» фильми фожеий мазмунига қарамай, томошабинлар қалбида келажакка ишонч билан қарайдиган олижаноб ва самимий бир таассурот қолдиради. Инсониятни олижанобликка, қийинчиликларни мардонавор енгишга ундайди.

Ғафур ҒУЛОМ.

— Ҳа, қаранг, Абдураззоқ ака намойишга келишолдидан очеркни ўқиб улгурган экан.

— Раҳматжон ука, — дедилар мамнуният билан, — сизга айтадиган раҳматимиз бор. Очеркни ўқидим. Баракалла. Энди шу оила ҳақида батафсил гапириб берсангиз.

— Нима дейман, оддийгина оила. Ўзлари бефарзанд эканлар. Шоаҳмад ака меҳнаткаш, ҳалол, иродали одам.

— Ҳозир нечта бўлди болалари?

— 14 та.

— Оғирдир?

— Секинроқ айтасизми? — бир чеккадан гапириб бердим. — Ҳатто олдиларидаги кинотеатрга чиқиб, кино кўриша олмайди...

Орадан бир неча кун ўтгач борсам, ҳовлида бир сигир бойлоғлик турибди. Болалар хурсанд: энди ҳар куни текинга кино кўрамиз деб мени ўраб олишди. Махсус берилган қоғозни кўрсатишди.

— Демак, «Воқеий қиссадан саҳифалар» «Ҳазрати инсон»нинг илк қораламаси экан-да!

— Йўқ. Яна 1955-1956 йилларда ёзилган «Она», «Раянинг арчаси» номли ҳикояларим ҳам Шоаҳмад Шомаҳмудов оиласига бағишланган. Уларнинг бирида ўзбек хонадонига биринчи марта арчанинг кириб келиши тасвирланган бўлса, иккинчиси бевосита она қалби ҳақида Баҳрихон опа билан бўлган воқеа асосида ёзилган...

— Шу ҳикоядан кейин катта асар ёзишга ўтирдингизми!

— Ҳа. «Меҳр» номли қисса ёза бошладим. Қиссадан парчалар ҳам босилди. «Қизил Ўзбекистон»-да. Лекин битмай қолди.

— Нега!

— Сабаби — қисса киноқиссага айланди. Бир сафар мени «Ўзбекфильм» директори Собир Муҳамедов чақиртириб қолди. Бордим.

— Темирчи ҳақида киносценарий ёзиб берасиз, — деди.

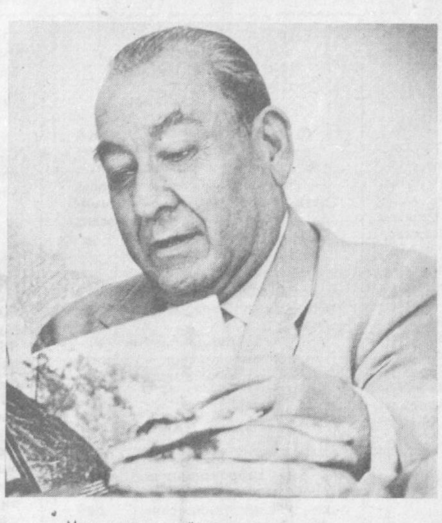

— Мен умримда ёзмаганман.

— Ёзмаган бўлсангиз ёзасиз, материални яхши биласиз.

Хуллас ёздим. Роппа-роса 120 бетлик киноқисса бўлди. Биринчи бўлиб Раззоқ Ҳамроев ўқибди. Мени қучиб табриклайди денг:

— Ўзбекча киноқисса ҳам ўқийдиган кун бор эканку!

Бу ёқда Раҳим Пирмуҳамедов табриклайди:

— Баракалла, боплабсиз! Ўзбекчалигини айтмайсизми.

Шу пайтда ҳам киноқиссанинг номи «Меҳр» эди. Режиссёр Шуҳрат Аббосов «Сен етим эмассан» деб ўзгартирамиз» деб туриб олган. Ўзим ҳам бунга майлим бору, бироқ Ғафур акани ўйлардим. Нима деркинлар? Уйларига бордим. Айвон олдида шакароб қилаётган эканлар. Юсуфжон ҳам шу ерда экан.

— Кел, кел, Раҳматулла, қайнонанг суйган экан, опанг ош дамловди, — дедилар.

Ҳол-аҳвол сўрашгач давом этдилар:—Кино қиляпган экансан, бундоқ айтмайсан ҳам.

— Ҳа, фильмга шеърингизнинг номини қўйсак дегандик.

— Шоаҳмад акага бағишланганми? Бу оилага фақат шу ном муносиб. Қўявер. Бу билан менинг ҳам номимни улуғлаган бўласан.

Қушдек енгил бўлиб чиқдим Ғафур аканинг хонадонидан.

1963 йили Ўзбекистон Киночиларининг 1 съезди бўлиб ўтди. Съездга Иван Пирьев, Даниил Храбровицкий, Георгий Марьямовлар қатнашди. Уларга «Сен етим эмассан» фильмини биринчи марта кўрсатдик.

— Даниил, мен нимани кўрдим? — дея хитоб қилди Пирьев.

— Мўъжиза!—деди Храбровицкий. — Бутун совет киносининг ютуғи бу!

— Раҳматулла ака, «Сен етим эмассан» сценарийси учун обрўли кинофестивалларда икки марта мукофотга сазовор бўлдингиз. Шундан кейин романни давом эттирдингизми!

— Ҳа, ўн йилдан ошиқроқ ишладим роман устида. Хайрият, меҳнатларим зое кетмади.

— Демак, ҳикояларни ҳам, фильмни ҳам битмай қолган «Меҳр» қиссасини ҳам «Ҳазрати инсон»нинг вариантлари деб қабул қилсак тўғри бўлади.

— Шундай.

— Дарҳақиқат, романнинг туғилиш жараёни ҳам машаққатли, ҳам узоқ бўлган экан.

— Ўзи одатим шу, секин ишлайман.

— Нега романда қаҳрамонларингизнинг номини ишлатмагансиз! Улар бор одамлар эдику!!

— Тўғри, роман Шоаҳмад Шомаҳмудов ва Баҳрихон Акрамовалар ҳақида. Маълум тарихий воқеаларга асосланган бўлсам ҳам, роман тарихий эмас. Шунинг учун ҳам асар қаҳрамонлари шартли равишда Маҳкам ака ва Меҳринисо опа деб номланган. Кейин Иттифоқимизда бу каби юксак инсоний туйғулар ягона факт эмас-да. Маменколар оиласи ҳам ўндан ортиқ болани тарбиялади. Шоаҳмад ака билан борди-келди қилиб турарди. Кейин каттақўрғонлик Ҳамид Саматов ҳам бор.

«Ҳазрати инсон» украин, латиш, қозоқ, белорус, вьетнам, словак, монгол, поляк, испан, инглиз, немис, француз тилларига таржима қилинди. Форс, араб, пушту, дарий тилларида босилиб чиқди. Буни фақат романга эмас, бутун ўзбек адабиётига ҳурмат деб биламан.

— Ҳозир, агар сир бўлмаса айтсангиз, нима билан машғулсиз!

— Сирлиги қолибдими? Бир неча марта парча ҳам босилиб чиқди. «Ҳазрати инсон»нинг иккинчи китоби устида ишлаяпман.

— Воқеалар қандай кечади бу китобда!

— Асосан болаларнинг кейинги тақдири ҳақида гап боради.

— «Ҳазрати инсон» — инсон қалбига, унинг садоқатига қўйилган ҳайкал бўлди, Раҳматулла ака.

— Менинг Шоаҳмад акага, Баҳрихон опага таъзимим ҳам.

— Раҳматулла ака, «Ҳазрати инсон»нинг иккинчи китоби саҳифаларида учрашгунча Сизга соғлиқ, бардамлик, хуш кайфият тилаймиз.

— Ташаккур.

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛО ёзиб олди.

Шифобахш неъматлар

«Олтинранг попук»нинг хосияти

Ёз охирлаб, олтин куз ҳам яқинлашди. Қир ва тепаликларда яқиндагина кўмкўк гилам бўлиб ястанган ўтўланлар сарғиш ранг ола бошлади. Лекин тоғларимизда ҳали ҳам баҳор нафаси уфуриб турибди. Тоғрайҳон, бўймодармон, оқ қалдирмоқ, аччиқ эрман, зубтурум каби шифобахш ўсимликлар худди: «Мени йиғиб ол!» дегандек барқ уриб, тоғ ёнбағирларини безаган. Шунингдек, поёнсиз далаларимизда маккажўхорилар ҳам етилиб, савлат тўкиб турибди.

Маккажўхори ўсимлигининг хосиятларини таърифлаб тугатиб бўлмайди. Илдизидан тортиб то шохининг энг учигача кони фойда. Унинг дони — дунёга донғи кетган зоғора нон, иссиқ кунда танингизга оромбахш этувчи гўжа ош, турмушда ва медицинада кенг ишлатиладиган крахмал манбаи, чорва ҳамда паррандалар учун тўйимли озуқадир. Кўк пояси ва баргларидан тайёрланадиган силоснинг чорвачиликдаги аҳамиятини бекиёс деса бўлади.

Маккажўхори мойини истеъмол қилганда овқат ҳазм қилишни енгиллаштиради. Ўсимлигининг медицина мақсадлари учун энг кенг қўлланиладиган маҳсулоти — попугидир. Бу маҳсулот ўсимликнинг сўтабарглари ичига жойлашган ва сўтадан бир оз чиқиб, осилиб турадиган оналик гулларидан иборатдир.

Маккажўхори попуги ўт ва пешоб ҳайдовчи, қон тўхтатувчи, витамин сақловчи, буйрак ва пешоб йўлларидаги тошларни эритувчи, диабет билан оғриган беморларнинг иштаҳасини сусайтирувчи, асабни тинчлантирувчи восита сифатида холецистит, холангит, гепатит, буйрак-тош хасталиги, ички аъзолардан қон кетишлар, атеросклероз ва бошқа хасталикларни даволашда тавсия этилади.

Маккажўхори попуги июль-октябрь ойларида сўтадаги донлар асосан тугилиб бўлгандан кейин йиғилади. Қорайиб қолган қисмлари ажратиб ташланади. Маҳсулотни қуритиш учун юпқа қилиб (бир-икки сантиметр қалинликда), салқин, шамол ўтиб турадиган жойларга ёйиб қўйилади. Одатда, иссиқ кунларда маҳсулот узоғи билан 4—5 кунда қуритилади.

Маккажўхори попугини тиббий мақсадларда ишлатиш учун экстракт, қайнатма ва дамламалар тайёрланади. Экстракт фармацевтика заводларида тайёрланиб, дорихоналарда врач рецепти билан берилади.

Қайнатмасини тайёрлаш учун икки ош қошиқ маҳсулот чинни ёки сирланган идишга солиниб, устига 1,5 стакан сув қуйилади ва 70 минут мобайнида паст оловда қайнатилади, сўнг совутиб докада сузилади ва бир ош қошиқдан кунига 3 маҳал овқатдан кейин ичилади.

Дамламасини тайёрлаш учун 10 грамм (икки ош қошиқ) маҳсулотни қопқоғи яхши ёпиладиган чинни ёки сирли идишга солиб, устига бир стакан қайнаб турган сув қуйилади, бир соат дамлаб қўйилади, докада сузилиб кунига уч маҳал овқатдан кейин ичилади.

Ҳасан РАСУЛОВ,
доришунос.

Ҳаракат— умрга баракат

(Ҳодисалар, ривоятлар ва ҳикоятлар)

Таниқли шифокор ва журналист **Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ** анча йиллардан буён матбуотда актив қатнашиб келади. У асосан инсон саломатлиги йўлида қалам тебратади. Эътиборингизга ҳавола этилаётган ушбу мақола спортни тарғиб қилувчи материаллардан иборат. Зеро, спорт билан шуғулланган киши дард нималигини билмайди.

Шайх Саъдийнинг гувоҳлик беришича, бош яланг ва оёқ яланг бир пиёда мусофир Ҳижоз карвони билан Куфадан келиб бизга қўшилди. Унинг ҳеч нарсаси йўқ эди, лекин виқор билан қадам ташлаб дерди:

Ҳачир миниб бормайман, на туяда юким бор.
На султоннинг қулиман, на қулларга шаҳриёр.
Дунёда ҳеч қайғум йўқ, дилим қўрқувдан озод,
Хотиржамман бус-бутун, кўнглим эса доим шод.

Туя минган бойлардан бири унга деди: «Эй, дарвеш, қаёққа борасан, йўл оғир, машаққатига бардош бера олмай ўлиб кетасан, орқангга қайт».

Дарвеш унинг гапига қулоқ солмай, йўлида давом этаверди. Карвонимиз Нахлаи Маҳмудга етганида бояги туя минган бой оламдан ўтди. Дарвеш унинг ўлиги тепасига келиб деди: «Мен пиёда юриш машаққатидан ўлмадиму, сен нор туяда юриш роҳатидан ўлдинг!».

* * *

Бир шоҳ овқат еб ётавериб семириб кетибди. Бир оз юрса нафаси қисилиб, чарчаб қолар экан. Кўп шифокорлар шоҳнинг дардига бирор эм бўларли муолажа қилолмабдилар. Бундан хабар топган Гораций шоҳ олдига ёввойи эчкини олиб келибди:

— Сиз мана шу эчкини тутиб олиб, гўштини есангиз, эчкидай хипча ва чаққон бўлиб кетасиз, — дебди.

Шоҳ сапчиб эчкини ушламоқчи бўлган экан, у чап бериб қочибди. Шоҳ қизиқиб кетиб эчкини қувлашдан қолмабди. Кунлар кетидан кунлар ўтибди, эчки ҳамон тутқич бермасмиш. Лекин шоҳ оз-оздан оғирлигини йўқотавериб шундай эпчил ва чаққон бўлиб кетибдики, бир кун у эчкини ушлаб ҳам олибди.

Ана шу вақтдан бери эчки («Козел») спортчиларнинг эпчиллик ва саломатлик рамзи бўлиб хизмат қиларкан.

* * *

Замондошимиз, инженер Константин Григорьевич Солодов олтмиш ёшида инфаркт бўлиб қолди. Уч йил касалхонада ётиб даволаниш ҳам унга наф бермади. Бемор ўн бир ой (кўкрак қисиши) стенокардиядан азоб чекди. «Тез ёрдам»нинг уйга келмаган куни бўлмас эди. Асаблар бутунлай ишдан чиққанди. Врачлар фақат осойишталикни тавсия қилишар, аҳён-аҳёнда текис жойда оҳиста юришга рухсат беришарди.

Ана шунда Солодов ўзига-ўзи: «Мен ўлишни истамайман», деди.

— Кузнинг қуёшли кунларидан бирида Константин Григорьевични «Текстильшик» стадионида учратдим, — деб ҳикоя қилади В. Баринов, — у стадионни икки марта айланиб чиқишга улгурган ва энди волейбол ўйнаётган эди.

Югуриш уни қутқариб қолди. Дастлаб, Солодов эҳтиётлик билан, ўзини уринтирмасдан, хаста юрагининг уришига қулоқ солган ҳолда йигирма қадам масофани чопиб ўтди.

Сўнгра яна йигирма ва яна... Шундай қилиб, аста-секин у ўз нормасини бир кунда олти километрга етказди.

Ҳозир у аниқ, доимий амал қиладиган режимнигина тан олмоқда. Кўзини уйқудан очар-очмас у «ўз организмини ҳаётга мослаштира бошлайди». Чуқур нафас олиш ва олти-саккиз марта қисқа, аммо кескин нафас чиқаришдан бошланади. Бу бир неча марта такрорланади. Сўнгра галма-галдан оёқ, қорин, кўкрак ва қўл мушакларини бўшаштиради ва таранг ҳолга келтиради. Шундан кейин оёқлар навбатма-навбат қоринга томон букилади ва қайтадан ёзилади. Энг охири, эллик марта «велосипед ҳайдаш» бажарилади. «Ўрнимдан туришга вақт етганда, — суҳбатни якунлайди Солодов, — мен ўзимни бардам сезаман, жисмоний тарбияни бажаришга менда хоҳиш жўш уради. Югуришни ҳар қандай об-ҳаво шароитида олиб бораман».

Унинг юриши енгил, боз устига мириқиб ухлайди ва иштаҳа билан овқатланади. Сўнгги марта текширилганда Солодовда касалликдан ҳеч қандай нишона топилмади.

(Матбуот хабарларидан)

* * *

Саксонни урган Гелди Меляевдан «Куч-қувватни қаердан оласиз», деб сўрашганда у: «Қуштдепди» фольклор ансамблидан» деб дарров жавоб беради. Аввало, Гелди маҳаллий матлубот кооперацияси союзидаги дурадгорлик ишини ҳанузгача ташламаган.

Оқсоқолнинг овози ширали, яхши куйлайди. Рақс тушади. Оппоқ телпак ва ялтироқ хром этик кийиб олган оппоқ соқолли отахон саҳнага чиққанида томошабинлар ҳамиша уни хурсандчилик билан кутиб олишади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ тайёрлаган.

Булбулжон

Тонгда булбул таратди
Бир ёқимли хушнаво.
Назаримда гул атрини,
Олиб келди у гўё.
Булбулжон,
Булбулжон.
Муз юракни эритиб
Ҳар кўнгилни яйратган.
Сен эмасми митти жон
Куйида гул яратган!
Булбулжон,
Булбулжон.
Гўзаллик, гул шайдоси,
Доим шодумон кўрай.
Дунёда гул кўпайсин,
Дунёда сен ҳам кўпай.
Булбулжон,
Булбулжон.

Ҳабиб РАҲМАТ.

Тарихий ёдгорликларни пропаганда қилиш республика уйи ходимлари «Ёш гвардия» театри труппаси билан ғаройиб эксперимент ўтказдилар. XIX асрнинг архитектура ёдгорлиги Абул Қосим мадрасасида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Майсаранинг иши» драмаси янги вариантда намойиш қилинди. Қадимий услубда қурилган архитектура, жойлар машҳур инқилоб шоири ва бастакорининг ушбу асарини яна ҳам тушунарли қилиб саҳналаштиришга ёрдам берди.

СУРАТДА: спектаклдан саҳна. Ролларда: Майсара — Дилбар Қосимова, Қози домла — Фарҳод Абдуллаев.

А. Рисқиев фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

Турфа олам

МАНА БУНИ ҚИЗИҚИШ ДЕСА БЎЛАДИ!

Одамлар ҳар хил нарсаларга қизиқишади. Айримлар нишонларни, бошқалар маркалар, открикталар, тангалар ва ҳоказоларни йиғишади. Америкалик Патрик Жонснинг ҳам ўзига яраша қизиқиши бор: у пул кетидан қувиб эмас, шунчаки қизиққани учун... автобусларни ўғирлайди. Фақат сўнгги икки йил давомидагина у 200 дан зиёд машинани ўғирлабди. Тан олиш керак, автобусларнинг аксариятини у кўнгилли равишда қайтариб беради. Жонснинг сўзларига қараганда, катта машиналарга қизиқиш унда тахминан ўн ёшларида пайдо бўлган экану ҳамон ўзининг бу қизиқишини тиёлмас экан. Навбатдаги машинани ўғирлаб кетиши билан у дарҳол машинани ювиб-артади, салонини тозалайди, зарур ремонтдан чиқариб, бакини ўз ҳисобидан бензин билан тўлдиради.

Автобус — бу танга ҳам, нишон ҳам эмас, бундай қизиқишни жазосиз қолдириб бўлмайди. Жонс ишини кўриб чиққан Хьюстон округ суди (Техас штати) қуйидагича ҳукм чиқарди: у бундан буён ўн йил мобайнида автобусларга ҳатто яқинлашиш ҳуқуқидан маҳрум қилинади. Бундан ташқари сўнгги ўғирлик ношуд коллекционерга қимматга тушди. У автобус ойнасини синдиргани учун 200 доллар жарима тўлаб, маҳаллий қамоқхонада 30 кун ўтириб чиқишга мажбур бўлди. «Келаси сафар агар сизни автобус ёнида кўриб қолишса, 10 йил қамоққа ҳукм қилинасиз», — дебди судья унинг жиноий ишига якун ясар экан.

ПЕРУЛИК «МАУГЛИ»

Перу қишлоқларидан бирининг аҳолисига кўпгина уйқусиз тунларни бошидан кечиришга тўғри келди. Гап шундаки, қишлоқ атрофида пайдо бўлган сочлари узун, қип-яланғоч одамсимон сирли мавжудот кечиккан йўловчилар юрагига ғулғула солиб қўйган эди. Ниҳоят ҳар хил ваҳималарга чек қўйишга аҳд қилган довюраклар топилди. Сабр-тоқат билан узоқ вақт давом этган кузатувлардан сўнг улар олмахонга ўхшаб овоз чиқарувчи ўн ёшлардаги ўғил болани тутиб олишга муваффақ бўлдилар.

Маҳаллий аҳоли «олмахон-бола» деб атаган болакайни ота-онаси ўрмонга ташлаб кетган бўлиши эҳтимолдан холи эмас. Ҳайвонлар ўртасида ўтказилган узоқ вақт оқибатида у мутлақо ёввойилашиб кетган, одамлар нутқини унутиб юборган, чангалзордаги ҳайвонлар одатларига кўникиб кетган экан. У қўлоёқларидан фойдаланиб, сакраб-сакраб ҳаракат қилар, емиши ўт-ўланлар ва илдизлардан иборат эди.

Перулик «маугли»нинг танаси моматалоқ бўлиб кетган, ҳар ер-ҳар ери тилинганди — бу номаълум «маҳлуқ»ни таёқ ва тошлар билан қувлаган теварак-атрофдаги қишлоқ аҳолиси билан учрашувларнинг оқибати бўлса керак.

РЕКОРД

Аср бошида Дюссельдорф яқинидаги каттагина немис фабрикаларидан бирининг директорлари техника оламининг кўпсонли вакиллари ва юқори мартабали кишилар кўз ўнгида қуйидаги ажойиб рекордни ўрнатдилар: улар уч ярим соат ичида уч туп оддий дарахтни газетага айлантирдилар. Мазкур рекорд қуйидагича амалга оширилди.

Эрталаб роппа-роса соат бешда фабрика яқинидаги ўрмонда ўсиб ётган уч туп дарахт арралаб йиқитилди. Тезда уларнинг пўстлоғини шилиб, устахонага етказдилар. Бу ерда иш қизиб кетди ва роппа-роса икки ярим соат ичида улар қоғоз қоришмасига айлантирилди. Орадан яна ўн минут ўтгач дастлабки қоғоз ўрами етилди. Дарҳол махсус паровозда, сўнгра автомобилда Дюссельдорфга жўнатилган қоғоз пешма-пеш тезкор босма машинасига ўрнатилди. Эрталаб роппа-роса соат тўққизда, бундан уч ярим соат муқаддам ўрмонда ўсиб ётган дарахтдан тайёрланган қоғозга босилган газета шаҳар кўчаларида сотилаётган эди.

Қулоққа чалинган гаплар

⊙ Дунёда жуда кўп бурунлар бор.

(География ўқитувчисининг гапидан).

⊙ Камайиб қоларму давлатинг ахир,

Битта ўнталикни қистириб қўйсанг!

(Отарчининг янги репертуаридан).

⊙ Кудамизнинг қурти бор учун, тўйни ёзроққа кўчирдик.

(Пилланор қўшнилар суҳбатидан).

⊙ Транспорт ходимлари учун камер куйларидан эшиттирамиз.

(Радиодан).

⊙ Ўқитувчи йўқлиги сабабли бу чоракда иккита тўртинчи синф «тилсиз» қолди.

(Илмий бўлим мудирининг гапидан).

⊙ Энди ансамблдаги «Ёш овозлар» ижросида янги қўшиқлар тингланг!

(Конферансьенинг гапидан).

⊙ Кучли зарб билан тепилган тўп, дарвоза тўрига келиб тушган, дарвозабон қўрққанидан коптокни қалтираб қўлга олди.

(Футбол репортажидан).

⊙ Барча гуллар ичра сен, яккасан, дурдонасан, Айтганимга сотадиган, биттасан, ягонасан.

(Гул сотувчининг ҳирғойисидан).

Азизжон БУЗРИКОВ,
Андижон область,
Хўжаобод райони.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

12—18 сентябрь

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

Душанба — 12 сентябрь

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 12 сентябрь куни МТ I кўрсатувлари соат 7.00 дан 11.10 гача ЎзТВ канали орқали намойиш этилади.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Қора ёй». Бадиий фильм. 10.30 Футбол шарҳи. 11.00 Янгиликлар.

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси: «Канал» (Владивосток). «Ёриқ». 17.15 «Сеҳрланган сўз». Мультфильмлар. 17.25 «Мен сен ва биз—ҳаммамиз биргаликда». 18.10 «Нистрений» ансамбли ижро этади. 18.40 XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. Бутов қурилиш материаллари комбинатининг иш тажрибаси ҳақида. 19.10 Футбол шарҳи. 19.40 «Амакимнинг туши». Ф. И. Достоевскийнинг шу номли повести асосида телеспектакль. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Амакимнинг туши». Телеспектаклнинг давоми. 00.10 «Дунё воқеалари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Москва бўйлаб саёҳат. Герцен кўчаси» Ҳужжатли фильм. 9.35, 10.35 Тарих. 8-синф. Кромвель ва тенглаштирувчилар. 10.05 Итальян тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Алгоритмлар плюс робот. 11.35, 12.35 Астрономия. 10-синф. Юлдузли осмон. 12.05 «...Ўн иккинчи йил мангу хотираси билан». Ҳужжатли фильм. 13.05 Янгиликлар. 13.15 «Тўмарис». Телевизион бадиий фильм. 14.25 «Қайноқ хотира». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 14.55 «Сизни гражданка Никанорова кутаяпти». Бадиий фильм.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 СССР халқ артисти А. Диншев ҳамда СССР Давлат телерадиоси СССР халқ артисти Н. Некрасов раҳбарлигидаги халқ чолғулари академик оркестрининг концерти. 19.50 «Биз қандай дам олаяпмиз?». Калинин области Конаково шаҳри аҳолисининг дам олишини ташкил этиш ҳақида. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Поэзия. К. Рилеев. 21.15 Халқаро конкурс лауреати Л. Зильберштейн чалади. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм. 8-серия — «Тоза ичимлик сув». 23.05 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор.). 23.35 Футбол бўйича СССР кубоги. 1/8 финал. «Жальгирис» — «Динамо» (Киев). Вильнюсдан кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.00 «Куз тароналари». Фильм-концерт. 16.00 «24 — 25 қайтмаяпти». Бадиий фильм. 17.30 Ботаника. Ўсимликлар ҳаётидаги мавсумий ўзгаришлар. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Потя ва Потиха». «Тонгги қўшиқ». Мультфильмлар. 18.50 Болалар учун. «Колокольчик» (рус.). 19.20 «Тилга эътибор...». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Бўзсувнинг кузги жозибаси». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Кўҳна созлар». Сурнай. 21.15 Долзарб интервью. 21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Оилавий ҳаётдан лавҳалар». Бадиий фильм. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Қора карвон». Бадиий фильм. 20.55 «Охири ким». Тошкент шаҳрида савдо муаммолари ҳақида (рус.).

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Азем». ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишланган миллий удумлар ва урф-одатлар телевизион фестивали. 23.10 «Маҳкум қилинган кон тонги». Бадиий фильм (рус.).

Сешанба — 13 сентябрь

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Тревога билан оёққа турганлар». «Биз — ёш гвардия» туркумидан телевизион ҳужжатли фильм. 10.00 Мультфильмлар: «Бўталоқ ва хўтик қандай қилиб мактабга боришди». «Фёдорнинг ташвиши». 10.20 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Нақадар ёқимлисан, рус қўшиғи». Курскдан кўрсатилади. 16.50 Болалар учун фильм. «Ажойиб эманзор». 18.00 Горький шаҳрида бўлиб ўтган ёш композиторлар ижодий фестивалига бағишланган кўрсатув. 18.45 «Фан: назария, тажриба, практика». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Навбат сизга, артист». Г. Каменний куйлайди. 19.55 «Ғалаба дарвозаси». Телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Йўқ қилиш». Ҳужжатли фильм. 22.25 Шеърият лаҳзалари. 22. 30 «Қайта қуриш: муаммолар ва ечимлар». «Ноқоратупроқ йўллари». 24.00 «Дунё воқеалари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси.

9.15 «Москва бўйлаб саёҳат». «Яузага йўл». Ҳужжатли фильм. 9.35, 10.40 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 9-синф. Бошловчи кўрсатув. 10.00 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.30 «Яна геометрия мамлакатида». Илмий-оммабоп фильм 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Эстетик тарбия. Эстетика — бу ғаройиб фан. 11.35 Биология. 5-синф. Ўсимликлар ҳаётида мавсумий кўринишлар. 11.55 «О, велосипед». Илмий-оммабоп фильм. 12.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.55 «Омад кулиб боққач...». Телевизион бадиий фильм. 14.00 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Хаёлларга берилиб». (Литва киностудияси), «Туманлар қирғоғи» («Таллин фильм»), «Эртанги кунги бўш лавозим». (Тошкент). 14.50 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 «Музикали киоск». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳужжатли фильмлар экрани. «Оҳанглар йўқолади... шон-шуҳрати йўқолмайди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 23.30 Янгиликлар. 23.35 «Сени кутамиз, йигит». Озодликдан маҳрум қилинган жойларда жазони ўтаб қайтган шахсларни ижтимоий оқланиши ҳақида.

⊙ ЎзТВ

15.00 «Саромжонлик». Телефильм. 15.30 Ғ. Ғулом поэзиясида гражданлик. 16.10 «Осетия афсонаси». Бадиий фильм. 17.30 Химия. Тузларнинг гидролизи. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Туғилган кун». Мультфильм. 18.30 «Давр ва ўзим ҳақимда». Ўзбекистоннинг қадимий ёдгорлиги — «Далварзинтепа» ҳақида ҳикоя (рус.). 19.00 ВЛКСМ 70 йиллигига. «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мардлик — мангулик». 20.00 «Ахборот». (рус). 20.30 «Ахборот». 20.50 Мақомчи солистлар Э. Рўзматов ва К. Аминова ижросида концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хирмонингизга барака!». 22.35 Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрининг 70 йиллигига. «Саҳна усталари». ЎзССР халқ артисти Л. Назруллаев. 23.30 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Экранда — классик адабиёт». «Ашаддий душман». Бадиий фильм. 21.00 Объективда — қайта қуриш. «Тошкентнинг мусаффо ҳавоси учун» (рус.).

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ғамгин беҳушлик». Бадиий фильм (рус).

Чоршанба — 14 сентябрь

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Ғалаба дарвозаси». Телевизион бадиий фильм. 10.40 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 16.55 Качибуди услубидаги рақслар. 17.20 «Ер юзи болалари нималар ҳақида куйлашмоқда?». 18.20 Мультфильмлар: «Зараркунанда», «Тимка ва Димка». 18.40 «Демократияни ўрганамиз». Янгиланиш идеологияси ва қайта қуриш тажрибаси. 19.10 «Дунё воқеалари». 19.30 Иқтисодий билимлар асослари. «Агро» тележурнали. 20.00 «Танишинг — ёш кинематографчилар». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «С. Рахманиновнинг барча симфониялари». Симфоник рақслар. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 Актуал объектив. «Қорабўғоз. Ўлимидан кейинги ҳаёти». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

⊙ МТ II

18.35 Янгиликлар. 18.40 Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. «Кооперация ҳақида мактублар». 19.10 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.10 «Унген керамикаси». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Яқин Шарқ: вақт кутиб турмайди. Женевадаги мунозара». 21.30 «Время». 22.05 «Нима? Қаерда? Қачон?». Телевикторина. 23.35 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари А. Рудин. 00.05 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.00 «Кекса авлод». Телефильм. 15.55 «Икки ўртоқ хизматда». Бадиий фильм («Мосфильм»). 17.30 Рус адабиёти. «Дубровский ва Троекуров». А. С. Пушкиннинг «Дубровский» повести асосида (рус.). 18.00 Янгиликлар. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун «Пионерлар мамлакатида». 18.55 У. Юсупов номли Боғдорчилик ва узумчилик комбинати Маданият саройи қрим татар ҳаваскорлик ансамблининг концерти. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Қора денгиз ороллари». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Долзарб интервью. 21.15 «Вайгач». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Футбол чорраҳаларида». Театрлаштирилган футбол (3 сентябрда ёзиб олинган). 23.00 «Қароқчи чоллар». Кинокомедия. 00.30 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Осойишталик бўлмайди». Бадиий фильм. 20.55 Тошкент область пахтакорларининг «оқ олтин»и.

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Шоир ва шайтон». Бадиий фильм (рус).

Пайшанба — 15 сентябрь

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Саёҳатчилар клуби». 10.05 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Музикали хазина». Ж. Россини ва О. Респиги асарлари. 17.25 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.10 Останкино концерт студиясида ишбилармон кишилар учрашуви. 1-кўрсатув. Қишлоқ хўжалигида ишларни янгича ташкил этиш муаммолари ҳақида. 19.10 «Дунё воқеалари». 19.25 «Фидойи шахслар». Кинорежиссёр А. Сокуров ижоди ҳақида. 20.05 Шеърият лаҳзалари. 20.10 «Замонамиз хотин-қизлари». Тележурнал. 2-сони — «Тушуниш». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қизил чиннигул». Халқаро ёшлар қўшиқлари фестивалининг якунловчи концерти. Сочидан кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Дунё воқеалари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Коломнага саёҳат». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Табиатшунослик. 4-синф. Қуёш ва қуёш системаси. 9.55 «Қадимий Бақтрия». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.55 «Ўрмон метеостанцияси». Илмий-оммабоп фильм. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Адабиёт. А. Н. Островский ва театр. 11.35, 12.40 Биология. 7-синф. Ўргимчаклар. 12.00 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.30 «Ҳангомалар мажмуаси». Илмий оммабоп фильм.

* * *

13.05 «Спортлото — 82». Бадиий фильм. 14.35 «Қизиқишларинг олами». «Бир қишлоқ эртаклари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 14.55 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 Ритмик гимнастика. 20.15 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.20 «Экранда — Сибирь». Киножурнал. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.50 Халқ чолғулари садолари. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Нафрат сабоқлари». Телевизион бадиий фильм премьераси. 23.20 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.00 «Дахлдорлик». Телефильм. 15.30 Биология ва халқ хўжалиги. 16.00 «Савоя»нинг ўғирланиши». Бадиий фильм (СССР — Польша — Болгария). 17.30 «Вакцина-зардоб препаратлари сифатини оширишнинг илмий-ишлаб чиқариш муаммолари» мавзусидаги Бутуниттифоқ конференцияси қатнашчилари — студиямиз меҳмони (рус.). 18.00 Янгиликлар. 18. 15 «Ўрмон эртаклари». «Кекса эртакчининг рубоийлари». Мультфильмлар. 18.40 Юқори синф ўқувчиларининг Ўзбекистон халқ ёзувчиси С. Аҳмад билан учрашуви. 19.35 «Инсон ва қонун» программаси почтасидан. 20.00 «Ахборот» (рус). 20.20 «Малахит». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эстрада концерти. 21.20 «Оламга боқ». Телефильм 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хирмонингизга барака!». 22.35 «Ретро». Экранда — «Ўзбекфильм» киностудиясининг фильмлари. «Ленин йўлланмаси билан» (1957 й., рус.). 00.15 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Нина». Бадиий фильм. 20.50 Реклама. 21.00 «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениесининг Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ҳамда Ўзбекистон республика санитария-эпидемиология станцияси билан биргаликдаги рейди (рус.).

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қора бўри». Бадиий фильм. (рус.).

Габрово хандалари

⊙ ТОПМАСАНГ ЧОЙЧАҚА

— Официант, — деди ресторанда ўтирган габроволик, — стол тагига чақам тушиб кетди. Агар уни топсанг менга қайтариб бер, тополмасанг чойчақа қила қол!

⊙ АЙТГАНЛАРИМНИ ҚИЛСАНГ...

— Дада, тушимда сиз менга кичкина шоколад берган эмишсиз.

— Агар бундан кейин айтганларимни қилсанг, эндиги тушингда катта шоколад бераман!

Тўпловчи **Сайфулло НАМОЗОВ.**

⊙ ИККИ БОР ФОЙДАЛИ

Бир габроволикдан «Ўтин олаётганингда нега фақат кўзли тўнкани танлайсан», деб сўраб қолишибди,

— Шуни ҳам билмайсизларми. У одамни икки бор иситади: биринчиси-тўнкани ёраётганида, иккинчиси эса, печкага қалаб ёқаётганида, — дебди у.

⊙ ТАКЛИФНОМА

Оилавий тантанага эрининг таклифнома ёзаётганини кўрган хотини дебди:

— Таклифномани Дракчевларга ёза кўрма, нега десанг, барибир келишади.

⊙ ТУҒИЛГАН КУНГА СОВҒА

— Хотинимнинг туғилган куни эди, нима совға қилсам экан!

— У нима хоҳлайди!

— Қўлига ёки бошига бирор нима...

— Унда бир дона совун совға қил.

⊙ УЙДА

— Тўғрисини айтсам сен билан жанжаллашгим келяпти, — деди хотини.

— Яхши, бироқ бунинг учун биз аввало ярашиб олишимиз керак, — жавоб берди эри.

Тўпловчи: **Чаман ИБОДОВА.**

Рассом табассуми

Бироз ўтиб қўнғироқ қилинг, ҳозир мен муҳим масала устида бош қотираяпман.

— Дада, сизни биттаси телефонга сўраяпти.

— Уйда йўқлар деб юбор.

— Нега? Ўзиз бировга ёлғон гапиришни ўрганма дер эдингиз-ку.

А. Ҳакимов расмлари

Сўзсиз сурат.
Р. Аҳмедов расми.

Қозон ва олов

(МАСАЛ)

— Оҳ, азизим, сени шундай севаман-ки, — деди олов қозонни эркалаб, — умр бўйи бўса олишга тайёрман.

— Эҳ, сенинг бу қайноқ бўсаларинг бора-бора мени тамом қилишини билсайдинг?! — деди қозон оғир хўрсиниб.

ҚУЛОҚҚА ЧАЛИНГАН ГАПЛАР

«Кўзингизга қараб юрмаганингиз учун 3 сўм штраф».

(Милиционернинг йўловчига танбеҳи).

«Ҳурматли редакция! Эътиборингизга «шер»ларимни юбораяпман. Фойдаланишингизни сўрайман».

(Ҳаваскорнинг редакцияга хатидан).

«Гули, сизни кўришдаёқ тилим учида турган гапимни ютиб юбораяпман-а! Ё тавба!

(Ошиқ йигит гапидан).

Мухтор СУЛАЙМОНОВ, ТошДУ студенти.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Жума — 16 сентябрь

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Мўъжизасиз мўъжизалар». Хатларга бағишланган соат. 10.05 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Қўшиқ бу оламда мангу янграйди». Калининграддан кўрсатилади. 16.45 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари премьераси: «Болтиқнинг чуқур жойларида» (Таллин), «Ачгяла — бўйдоқ дегани». (Новосибирск). «Саломатлик бактериялари» (Ереван). 17.55 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 18.20 Останкино концерт студиясида ишбилармон кишилар учрашуви. 2-кўрсатув. 19.20 «Дунё воқеалари». 19.35 Жаҳон халқларининг ижоди. «Мексика этюдлари». 20.05 Шеърият лаҳзалари. 20.10 МТ экранида биринчи марта. «Шаҳризоданинг яна бир туни». Бадиий фильм («Тожикфильм»). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 В. А. Моцарт. Икки фортепьяно ва оркестр учун ми бемоль мажор концерти, 22.45 «Нигоҳ». Тунги информацион музикали программа.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Мен учун қадрдон қирғоқ» Илмий-оммабоп фильм. 9.35 10.35 Тарих. 4-синф. Муз устида жанг.

10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Астрономия. Юлдузли осмон. 11.35, 12.35 География. 5-синф. Совет географларининг тадқиқотлари. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 «Нафрат сабоқлари». Телевизион бадиий фильм. 14.10 «Шаҳарлар ва йиллар». Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Рязань тупроғида». «Тонгда бунёд бўлган». 14.55 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.40 «Саёҳатчилар клуби». 19.40 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.10 «Рассом устахонасида. Е. Романова. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Реклама. 20.50 Горида II Бутуниттифоқ хор-музикаси фестивали (Грузия телевидениеси). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Иттифоқдош республикалар студияларининг фильмлари. «Жабрланганларнинг даъвоси йўқ». Бадиий фильм (Қозоқфильм). 23.50 Янгиликлар. 23.55 «Музика эфирда» (такрор.).

⊙ ЎзТВ

15.00 «Рус жилолари». Фильм-концерт. 16.00 «Эрта тонг». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 17.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Алгоритмик тилнинг янги конструкциялари. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Полизчи хўтик». Мультфильм. 18.30 «Амалдаги интернационализм». Қашқадарё областидан кўрсатув. 19.00 «Театр ва замон». «Ёш гвардия» театри спектакллари ҳақида. 20.30 «Ахборот» (рус.). 20.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол прожектори». Ёшларни ишга жойлаш муаммолари ҳақида. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Рушана Султонова рақсга тушади». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»). 21.15 Долзарб интервью. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. «Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар». Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. Б. Догонкин билан суҳбат. 22.45 А. Қаҳҳор. «Қўшчинор чироқлари». Кўп серияли видеофильм премьераси. 1-қисм. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 Торли квартет чалади. 20.05 «Совет хотин-қизлари». Кинопрограмма. 20.55 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». Уй-жой программаси амалда.

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Актуал мавзуларда суҳбат: икки тиллилик муаммолари. 23.15 «Казак водий бўйлаб отда учиб ўтди». Бадиий фильм (рус.).

Шанба — 17 сентябрь

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 9.30 «Уй академияси». 10.00 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Аҳолига стоматологик ёрдам кўрсатишни ривожлантириш муаммолари ҳақида. 10.30 «Социализм мамлакатларида». Тележурнал. 11.00 «Мўъжизасиз мўъжизалар». Хатларга бағишланган соат. 12.00 «Дунё воқеалари». 12.20 XXIV ёзги Олимпиада ўйинларининг тантанали очилиши. Сеулдан кўрсатилади. 16.00 «Шанба — ота-оналар куни». 17.30 Халқаро программа. 18.30 1988 йил қўшиқлари. 18.50 Шеърият лаҳзалари. 18.55 Катталар учун мультфильмлар премьераси 19.20 «Сени севаман, ҳаёт». Фотоконкурс. 19.25 ВЛКСМ 70 йиллигига. «Менинг дўстим — жиддий одам». Бадиий фильм (Рига киностудияси). 21.00 «Время». 21.35 «Қайта қуриш прожектори». 21.45 «Шанба оқшомида». «Спектаклдан сўнг». Театрлаштирилган гурунг. 22.55 Янгиликлар. 23.00 Уэмбли стадионида «Дайерстрейтс» группаси ҳамда Э. Клэптон концерти.

⊙ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

* * *

«Тафаккур» программаси

8.45 Студия таништиради. «Курантлар» (Ленинград) Михайловск қасрининг сирлари. 9. 25 «Здоровье». Илмий-оммабоп фильмлар: «Истамайман... Бўлмайман». «Сеҳрли полиз». 10.00 «Сайланмалар». Леонид Андреев». 12.15 Иқтисодий билимлар асослари. «ТелеЭКО» журнали. 12.45 «Ҳайвонот оламида». 13.50 «Новаторлар ва консерваторлар». Хатларга жавоблар. 14.35 Инсон институти.

* * *

15.40 «Сафимизга тур, ўртоқ». 1987 йилги сиёсий қўшиқлар фестивалида. 16.25 Реклама. 16.30 «Москва кўзёшларга ишонмайди». Бадиий фильм, субтитр билан 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). 18.55 «Бизнинг мерос». «Нарзан тепасидаги болохона». 19.40 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 19.55 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Сувга сакраш. Бокс. Сеулдан кўрсатилади. 21.00 «Время». 21.35 «Қайта қуриш прожектори». 21.45 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Сувга сакраш. Бокс. Сеулдан кўрсатилади. 01.05 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

10.00 «Шанба экрани». Кинопрограмма. 10.30 «Даволаш физкультураси» (рус). 10.40 «Най навоси». Бадиий фильм («Озарбайжонфильм»). 12.00 «Уй қандай қурилади? Кўрсатувларимиз изидан. Хоразм, Наманган областларида Уй-жой программасини бажариш бўйича нималар қилинди? (рус.). 12.30 «Ҳужжатли экран». Кинокўрсатув. 13.15 «Мактабислоҳоти — ҳаётга!». Ўқитувчиларнинг кенгашларида. 14.30 А. Островский номли Тошкент театр ва рассомлик санъати институти студентларининг концерти. 15.10 «Протоколда нималар бор?». Бекобод металлургия заводида маҳсулот ишлаб чиқариш муаммолари ҳақида. 2-кўрсатув (рус.). 15.55 «Буни ҳамма билиши ва удалаши керак».

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Саккизоёқлилар». Мультфильм. 18.15 Ўсмирлар учун. «Ровесник» (рус.). 19.00 «Бўстон». Тележурнал. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Фарғонанинг мовий ҳалқаси». Ҳужжатли фильм. («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қўли гул кишилар». Телефильм. 21.00 Москва. «Время». 21.35 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 21.45 «Қўшиқ — қалб изҳори». ЎзССРда хизмат кўрсатган артист А. Шукуров. 22.25 А. Қаҳҳор. «Қўшчинор чироқлари». Кўп серияли видеофильм премьераси. 2-қисм. 23.20 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 «Булутлар узра қўшиқлар». Бадиий фильм (рус.). 18.45 «Жаҳон бир ҳафта ичида». 19.00 «Новости». 19.20 «Болалар планетаси — дўстлар планетаси». 20.00 «Ахбор». 20.25 «Дурдона». 21.00 Москва. «Время». 21.35 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 21.45 Ширу шакар Лойиқ Шерали ва Муродбек Насриддиновнинг Ленин район меҳнаткашлари билан учрашуви.

Якшанба — 18 сентябрь

ЎРМОН ХОДИМЛАРИ КУНИ

⊙ МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика 9.30 «Чўкаётган кемалар хазинаси». Мультфильм. 9.45 «Спортлото» тиражи. 10.00 «Будильник». 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 12.00 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Сувга сакраш. Сеулдан кўрсатилади. 14.00 «Музикали киоск». 14.30 Қишлоқ янгиликлари. 15.30 «Здоровье». Илмий-оммапоб фильмлар: «Истамайман... Бўлмайман», «Сеҳрли полиз». 16.15 «Нева» журнали редколлегияси билан учрашув. 17.30 Шеърият лаҳзалари. 17.35 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм премьераси. 10-серия — «Океандаги дунёлар» (Буюк Британия). 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 Мультфильмлар: «Катта эстафета», «Шум кампир қарши». 1, 2 ва 3-сонлари. «Сакраш». 20.00 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Сеулдан кўрсатилади. 21.00 «Время». 21.35 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Оғир атлетика. Спорт гимнастикаси. Бокс. Сеулдан кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

«Тафаккур программаси.

8.45 «Юлдузча». Мактаб ўқувчилари учун илмий-ўқув журнали. 9.35 «Сиз яратган боғ». Архангельск областида боғдорчилик ҳақида. 10.05 Портретлар. «Аввакумнинг ҳаёти». Кўрсатувни филология фанлари доктори А. М. Панченко олиб боради. 11.10 «Дунё бўйлаб». Киноальманах. 11.25 Фалсафий суҳбатлар. Кўрсатувни СССР фалсафа жамиятининг президенти, академик И. Т. Фролов олиб боради 12.10 «Ажойиб кишилар ҳаёти». Академик Л. А. Орбели. 12.45 «Таассурот». Илмий-оммабоп фильм. 14.00 XXIV ёзги Олимпиада ўйинлари. Спорт гимнастикаси. Бокс. Сеулдан кўрсатилади 17.30 Бадиий ҳаваскорлар концерти (Болгария). 17.50 А. П. Чехов. «Ваня тоға». Горький номли Ленинград Давлат академик Катта драма театрининг фильм-спектакли. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Атайин эмас». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.00 «Время». 22.35 «Қайтадан бошла». Бадиий фильм («Мосфильм»). 22.45 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

9.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа. 10.00 «Оила даврасида». Кинопрограмма. 10.45 «Биргаликда куйлаймиз». Н. Норхўжаев, П. Мўмин. «Олтин пахтам — оппоғим». 11.05 «Сиз севган қаҳрамонлар». Болалар учун кинокўрсатув. 12.05 «Техника ижодиёти мактаби» (рус). 12.40 Болалар учун телетеатр. «Қувноқ саргузаштлар». 13.20 «Ҳаракат хавфсизлиги учун» (рус). 14.00 «Халқ севган бахши». Қ. Раҳимов. 15.00 Спорт программаси: 1. Регби бўйича СССР чемпионати. «Звезда» («Тошкент») — «Фили» (Москва). (17 сентябрда ёзиб олинган). 2. «Ўзбекистон спорти». 15.55 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Тўс-тўполон». Мультфильм. 18.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари». 18.50 «Бугун — Ўрмон ходимлари куни». 19.20 «Цирк! Цирк! Цирк!». 20.00 «Ахборот» (рус.) 20.20 «Юксак фикрга ёндош». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Барглар шитирлаганда». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 21.00 Москва. «Время». 21.35 Пахтакорлар учун музикали программа». 22.35 А. Қаҳҳор. «Қўшчинор чироқлари». Кўп серияли видеофильм премьераси. 3-қисм. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

16.00 Кўрсатувлар программаси. 16.05 «Лочиним». Мультфильм. 16.20 Реклама. 16.30 Кант район бадиий ҳаваскорлик коллективлари ижро этади. 17.00 Телеарена. Фрунзе почтамти майдонидан кўрсатув. 18.30 Москва. «Халқаро панорама» 19.15 «Бугун — Ўрмон ходимлари куни». 19.45 «Сари—Челек биосфера қўриқхонаси» («Қирғизтелефильм»). 20.00 «Сергей Минаевнинг дискокарнавали». 21.00 Москва. «Время». 21.35 Ч. Айтматов туғилган кунининг 60 йиллигига. «Эрта келган турналар» М. Рискулов номли Норин музикали драма театрининг спектакли. 23.05 Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42. 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 13016. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 20.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2164. Тиражи 108.220 Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.